The Fifteenth International Congress of Educational Research

"Inclusiveness and Equal Opportunity in Education"

01 - 03 Septebmer, 2022

Kosova - Prizren University

Organized by
Turkish Educational Research Association & Kosova - Prizren University
In collaboration with
International Association of Educators
European Educational Reesearch Association
World Education Reseach Association,
International Association of Qualitative Inquiry & Ministry of National Education

2020

15. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi
Kongre Bildiri Özet Kitabı

ISBN: 978-605-74824-5-7

Editörler
Doç. Dr. Levent Çetinkaya
Doç. Dr. Mertina Riedler
Dr. Öğretim Üyesi Serdan Kervan

Presidents of the Congress
Prof. Assoc. Dr. Samedin KRRABAJ
Rector of Prizren University

Assoc. Prof. Dr. Necati CERRAHOĞLU
President of Turkish Educational Research Association

ORGANIZATION COMMITTEE

Chairs of the Organization Committee

Assist. Prof. Dr. Serdan KERVAN

Prizren University

Assoc. Prof. Dr. Levent ÇETİNKAYA

Çanakkale Onsekiz Mart University

Assoc. Prof. Dr. Martina RIEDLER

International Association of Educators

ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Salih Zeki Genç	Çanakkale Onsekiz Mart University
Prof. Dr. Bertram BRUCE	Illinois University
Prof. Dr. Francesco SIDOTI	Laquila University
Prof. Dr. Ursula NEUMANN	Hamburg University
Prof. Dr. Edwin KEINER	Nürnberg University
Prof. Dr. Davide ANTOGNAZZA	Southern Switzerland University
Prof. Dr. Yang CHANGYONG	Southwest China Normal University
Prof. Dr. Mehmet TURAN	Hatay Mustafa Kemal University
Assoc. Prof. Dr. Hakan DEDEOĞLU	Hacettepe University
Assoc. Prof. Dr. Nur AKÇANCA	Çanakkale Onsekiz Mart University
Assoc. Prof. Dr. Gizem ENGİN	Ege University
Assist. Prof. Dr. Gürkan ERGEN	Çanakkale Onsekiz Mart University
Assist. Prof. Dr. Esen SPAHI KOVAÇ	Prizen University
Assist. Prof. Dr. Enver YOLCU	Çanakkale Onsekiz Mart University
Assist. Prof. Dr. Yahya Han ERBAŞ	Çanakkale Onsekiz Mart University

Programlar

- AB Eğitim Programları
- Çevre Eğitimi
- Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
- Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi
- Değerler ve Sevgi Eğitimi
- Din Eğitimi
- Eğitim Felsefesi
- Eğitim Politikaları
- Eğitim Programları ve Öğretim
- Eğitim Psikolojisi
- Eğitim Sosyolojisi
- Eğitim Tarihi
- Eğitim Teknolojisi
- Eğitim Yönetimi
- Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme
- Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- Fen Bilimleri Eğitimi
- Güzel Sanatlar Eğitimi
- Halk Eğitimi ve Yaşam Boyu Öğrenme
- İlköğretim
- Matematik Eğitimi
- Medya Okur Yazarlığı
- Mesleki ve Teknik Eğitim
- Mühendislik Eğitimi
- Okul Öncesi Eğitimi
- Öğretmen Yetiştirme
- Özel Eğitim
- Sağlık Eğitimi
- Sosyal Bilimler Eğitimi
- Spor Bilimleri Eğitimi
- Türkçe Eğitimi
-Türkçe Konuşan Cumhuriyetlerin Eğitim Prog.
- Yabancı Diller Eğitimi
- Yükseköğretim

Programs

- EU Education Programs
- Environmental Education
- Child Development and Education
- Democracy and Human Rights Education
- Value & Pedagogy of Human Love
- Religious Education
- Philosophy of Education
- Educational Policy Studies
- Curriculum and Instruction
- Educational Psychology
- Educational Sociology
- History of Education
- Instructional Technologies
- Educational Administration
- Educational Measurement and Evaluation
- Counseling Psychology
- Science Education
- Fine Arts Education
- Public Education and Life Long Learning
- Elementary Education
- Mathematics Education
- Media Literacy
- Technical and Vocational Education
- Engineering Education
- Early Childhood Education
- Teacher Education
- Special Education
- Health Education
- Social Studies Education
- Physical Training and Sports Education
- Turkish Education
- Turkic Countries Educational Programs
- Foreign Languages Education
- Higher Education

Davetli Konuşmacı / Key Note Speaker

Prof. Dr. Hakan DEDEOĞLU
Hacettepe University

Değerli Katılımcılar ve Değerli Konuklarımız,

Prizren Üniversitesi ve Eğitim Araştırmaları Birliği Derneği (EAB) iş birliğiyle düzenlenen XV. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi'ne hoş geldiniz. Kongremize ulusal ve uluslararası düzeyde katılım göstermiş olan tüm araştırmacılarımıza süreç boyunca güzel ve paylaşımın bol olduğu bir kongre geçirmeyi yürekten temenni ederim. Kongremizin düzenleneceği günlerde Kosova-Sırbistan sınırında yaşanabilecek olası bir krizin katılımcılarımızı etkilememesi ve Kovid vakalarında görülen olağandışı artış nedeni ile kongremizin oturumlarının online gerçekleştirilmesi ve sınırlı sayıda yüzyüze oturumun da Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesinde gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

Dünya Eğitim Araştırmaları Birliği ve Avrupa Eğitim Araştırmaları Birliği tarafından da desteklen kongremiz, bu yıl ki "Eğitimde Kapsayıcılık ve Fırsat Eşitliği" başlığı ile eğitime yeni bakış açıları ve eğitimde var olan gelişmelerin takibi gibi konularda bilim dünyasında yaşanan önemli gelişmelere kaynak sağlayacaktır. Eğitimde fırsat eşitliği, doğal olarak ortaya çıkan bireylerarası farklılık ya da çeşitliliğin yanı sıra toplumsal eşitsizlikler de dikkate alınarak, eğitsel işleyişler ve toplumsal kabiliyetlerin ideal seviyelerde gerçekleştirilmesi süreci olarak yorumlanabilir. Bu noktada özellikle adil bir toplumsal düzen seviyesinin yakalanabilmesi amacıyla başta dezavantajlı grupları oluşturan bireylere yönelik toplumsal kaynakların dağıtımında adalet anlayışına dayanan bir yaklaşım izlenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede geniş katılımla gerçekleşen bu kongrenin, bilimsel ve mesleki yol gösterici nitelik taşıyacağına, kendini eğitime adamış tüm meslektaşlarıma faydalı olacağına tüm kalbimle inanmaktayım. Bu vesileyle kongreye ev sahipliği yapan Eğitim Fakültesi Dekanı ve aynı zaman EAB üyesi olan sayın Prof. Dr. Salih Zeki Genç'e desteklerinden dolayı; Türkiye'nin eğitim alanının öncü ve en önemli derneklerinden biri haline gelmesinde önemli bir paya sahip olan Prof. Dr. M. Yunus Eryaman başta olmak üzere Eğitim Araştırmaları Birliği Derneği'nin tüm çalışanlarına da ayrıca teşekkür ederim. Yine davetimizi kabul edip bizlerle birlikte olan ve sunumlarıyla değerli katkılarından dolayı çağrılı konuşmacılarımıza; bilim kurulu üyelerine ve kongremiz için gönderilen bildirilerin hakem olarak değerlendirilmesindeki katkılarından dolayı değerli akademisyenlere; kongremize yurt dışından ve yurt içinden katılarak yüz yüze ya da çevrimiçi sunumlarını gerçekleştirecek olan katılımcılarımıza; kongremizin düzenlenmesindeki üstün çabalarından dolayı Düzenleme Kurulumuzdaki arkadaşlarımıza en içten teşekkürlerimi sunuyor, kongremizin başarılı ve yararlı olmasını diliyorum. Saygılarımla…

Doç. Dr. Levent ÇETİNKAYA
Düzenleme Kurulu Eş Başkanı

ABSTRACTS/ÖZETLER

İçindekiler

Mustafa Orakçı'nın Hikâye Kitaplarının Doğa Sevgisi ve Çevre Bilinci Bakımından İncelenmesi 3
Öğrencilerin Dini İnanç Kavramlarına Yönelik Algılarına Dair Bir Araştırma 4
Non-Entry Rates to Universities: How 12-Years Compulsory Education Affected These Rates? 6
Ülkelerin Öğretmen Performans Değerlendirme Sistemlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış 7
Research on Perceptual Learnıng Style Preferences of Students 8
İlkokul Öğretim Programlarında Sosyal-Duygusal Öğrenme: Hayat Bilgisi Öğretim Programı 9
Geçmişten Geleceğe Türkiye'de Sosyal-Duygusal Öğrenme 11
Sınıf Öğretmenleri Gözünden Öz Düzenleme 13
Kosova Eğitim Müfredatının Yaratıcı Drama İle İlişkisi 14
Covid-19 Pandemisinde Uzaktan Eğitime İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi: Bir Durum Çalışması 15
Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlıkları ile Yaşam Boyu Öğrenme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi 16
Öğretmen Adaylarının Kültürel Değerlere Duyarlı Eğitime Hazırbulunuşluklarının İncelenmesi 17
Tarihi Dizi ve Filmlerin Tarih Öğretimine Etkisi Üzerine Öğretmen Görüşleri: İçerik Analizi 18
Web 2.0 Araçlarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilimesi 19
Literatürde Kuantum Liderlik 20
Azerbaycan Eğitim Sistemine Tarihi Bakış 21
Ortaokul Öğrencilerine "Toprak" Konusunun Öğretimine Yönelik Uygulama Örnekleri 22
The Perspectives of Multigrade Teachers on Teaching English as a Foreign Language (TEFL) in Turkey 24
Stem Yaklaşımında Kullanılan Hikâye Anlatımına Yönelik Öğretmen Görüşleri 25
İlkokul Dönemi Türkçe Dersi Alanında Gerçekleştirilen Lisansüstü Eğitim Tezlerine Yönelik Bir İnceleme 27
İlkokul Ebeveynleri Ve Pandemide Eğitim 28
Sınıf Öğretmenlerinin Aday Öğretmenlik Sürecine İlişkin Görüşleri 29
Öğretmenler Öğretmen Adaylarını Eğitiyor: Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Üzerine Bir Eylem Araştırması 30
Öğretmen Adaylarının Ağ Araştırması(Webquest) Etkinlikleri ile Zenginleştirilmiş Hayat Bilgisi Öğretimine Yönelik Deneyimleri Üzerine Bir Eylem Araştırması 32
Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçlarının Belirlenmesi 33
Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Hazırladıkları Matematik Ders Planlarının Değerlendirilmesi 35
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gözünden Covid-19 Pandemi Süreci 36
Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Algıları 37

Özel Gereksinimli Çocuklara Yapılan Eğitsel Müdahalelere Yönelik Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi 38

Özel Eğitim Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Özel Gereksinimli Çocuklara Yapılan Eğitsel Müdahalelere Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi 39

Özel Eğitim Öğretmenliği Programına Yeni Başlayan Öğrencilerin Programa Yönelik Algıları: Bir Karma Yöntem Araştırması 40

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Deyim Bilgilerine Yönelik Bir İnceleme 41

Dil Öğretimi, Türkçe Eğitimi ve Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kavram ve Terimler Üzerine 42

The Impact of Dynamıc Assessment on Efl Learners' Readıng Comprehensıon and Awareness of Readıng Strategıes 43

Karşılaştırmalı Dilbilim Açısından Türkçe ve Rusçada Söz Dizimi 44

Üniversite Öğrencilerinin Genel Yetenek Puanlarının Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi 45

The Effects of Developments in Vocational Education on Sectoral Growth And Economic Efficiency With Exemplary Emphasis on Aquaculture Trade Between Türkiye and the European Union During the Pandemic 46

Mustafa Orakçı'nın Hikâye Kitaplarının Doğa Sevgisi ve Çevre Bilinci Bakımından İncelenmesi

Hale Yılmaz

Sınıf Eğitimi Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

halleyhalleyhalleya@gmail.com

Özet

Bu çalışmada, Türkiye'de ilkokul seviyesinde en çok satan kitaplar arasından yazar Mustafa Orakçı'nın Levent İz Peşinde-2 hikâye seti seçilmiştir. Bu kitaplar okuma alışkanlığı kazandırma, tutum ve değer geliştirme açısından incelenmiş; kitaplarda bulunan doğa ve çevreye ait unsurlar ile bu unsurların işleniş biçimi ve kitapların doğa sevgisi ve çevre bilinci geliştirme yönünden çocuk okura olan katkısı incelenmiştir.

Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini; Mustafa Orakçı'nın 7-12 yaşa yönelik ve yayınlanmakta olan öykülerinden "Levent İz Peşinde-2 "serisi içinde yer alan öykü türündeki; Çevre Koruyucusu, Arabaların Kahramanı, Kütüphane Muhafızı, Korkusuz Kurtarıcı, Büyük İşler Ustası adlı öykü kitapları oluşturmaktadır. Kitaplarda doğa sevgisi ve çevre bilinci kazandırmaya yönelik unsurlar belirlenmiş, çeşitli başlıklar altında gruplanmış, amaç doğrultusunda değerlendirilmiş, incelenen öykülerin doğa sevgisi kazandırma ve çevre bilinci geliştirmede etkisine yönelik bölümlere dikkat çekilerek döküman incelemesi yöntemiyle toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgularda Mustafa Orakçı'nın Levent İz Peşinde-2 hikâye setindeki beş kitap genel olarak incelendiğinde çevre bilinci kavramı 27 defa, doğa sevgisi kavramı 12 defa çeşitli alt başlıklar ile karşımıza çıkmıştır. İncelenen beş kitaptan sadece iki tane kitapta doğayla ilgili bilgilere ve çevre sorunlarına daha fazla yer verilmiştir. Bu seri içinde yer alan diğer üç kitapta ise doğa sevgisi ve çevre bilinci kavramları yok denecek kadar azdır. İncelenen çocuk öykülerinden özellikle iki tanesi çevresel sorunlara değinmek amacıyla kurgulanmış çocuğun merak duygusunu canlı tutmayı başararak konudan kopmanın önüne geçerek doğa sevgisinin önemini vurgulamış ve okuyucunun çevre bilincini geliştirmek kapsamında neler yapabileceğini sezdirmiştir. Mustafa Orakçı'nın Levent İz Peşinde-2 hikâye setinde çevre bilinci kavramına daha fazla yer verildiği görülmüştür. Doğa sevgisi kavramına daha az değinilmiştir. Yaptığımız çalışmada, belirtilen eserler doğa sevgisi ve çevre bilinci açısından incelenmiş ve yeterince yer almadığı, bu eserlerin çocukta doğa sevgisi ve çevre bilinci oluşturmada yeterli olmayacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Orakçı, Çevre Eğitimi, Doğa Sevgisi, İlkokul

Öğrencilerin Dini İnanç Kavramlarına Yönelik Algılarına Dair Bir Araştırma

Betül Sevgi [1,*] & Cevdet Epçaçan [2]

[1] Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Siirt Üniversitesi

2 Eğitim Bilimleri Bölümü Siirt Üniversitesi

btl_5634@outlook.com

Özet

İnsanoğlu diğer bütün canlılar gibi belirli gelişim sürecinden geçerek hayatını devam ettirir. Bu gelişim süreci bedensel gelişim ile birlikte dini inanç gelişimde de gerçekleşir. Bu gelişim ve özelliklerinin tanınması hem aileye hem de öğretmenlere faydalar sağlamaktadır. Dini inanç konularının algılamasında kavramlar son derece etkilidir. Kavramlar öğrencilerin dini inanç gelişimlerine pozitif yönde yararlı olabileceği gibi negatif yönde olumsuz sahalara yönlendirebilir. Bu nedenle dini inanç gelişim sürecinde; Allah, şeytan, melek, cennet, cehennem, peygamber, kıyamet ve ahiret gibi dini kavramlar göz ardı edilmemeli ve öğrencilerle birlikte arama, anlama ve kavrama serüvenine dahil olunmalıdır. Bu çalışmanın amacı, farklı öğretim kademelerinde okuyan öğrencilerin inanç kavramlarına yönelik algılarını incelemektir. Bu genel amaç çerçevesinde öğretim programlarında yer alan; Allah, şeytan, melek, cennet, cehennem, peygamber, kıyamet ve ahiret kavramlarına ilişkin öğrenci görüşlerinin neler olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın bu amacını gerçekleştirmek için nitel araştırma türlerinden biri olan olgu-bilim deseni kullanılmıştır. Olgu-bilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2019). Nitel verileri toplamak için amaçlı örnekleme türlerinden biri olan tabakalı amaçsal örnekleme yöntemine göre belirlenen 16 öğrenciye ulaşılmıştır. Amaçlı örnekleme, derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesidir. Amaçlı örnekleme yöntemi içerisinde bulunan tabakalı amaçsal örnekleme yöntemi, ilgilenilen belli alt grupların özelliklerini belirtmek, tasvir etmek ve bunlar arasında kıyaslamalara imkân tanımak amacıyla seçilir (Büyüköztürk, 2019). Bu bağlamda araştırmada her sınıf düzeyinde 1 kadın 1 erkek olmak üzere toplam 16 öğrenci seçilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak; "Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu" kullanılmıştır. Görüşme insanların bakış açılarını, deneyimlerini, duygularını ve algılarını ortaya koymada kullanılan oldukça güçlü bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2019). Hazırlanan görüşme formu iki kısımdan meydana gelmektedir. Birinci kısımda, görüşmeye gönüllü katılan kişilere ait kişisel bilgiler bulunmaktadır. İkinci kısımda ise 13 tane açık uçlu soru bulunmaktadır. Sorular alan-yazın taraması yapıldıktan sonra öğrenci yarı yapılandırılmış görüşme formu adı altında hazırlanmıştır. Araştırma verilerinin analizinde; içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada nitel veriler içerik analiz aşamalarına uygun olarak çözümlenmesi yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2019). Bu bağlamda her bir görüşme sorusu önceden tema olarak kabul edilmiş, öğrencilerin vermiş olduğu cevapların cümle ve paragraf düzeyinde yapılan ayrıntılı analizi sonucunda araştırmacılar tarafından ortak olarak saptanan kategori ve kodlar kabul edilmiştir. Araştırmanın

sonucunda; Araştırmaya katılan bütün öğrencilerin Allah ile ilgili soruları yanıtlarken günaha girerim düşüncesiyle çok dikkatli ve tedirgin bir biçimde soruyu cevaplamaları göze çarpan noktalardan biri olmuştur. Bu bağlamda yapılan görüşmeler sonucu öğrencilerin büyük çoğunluğunun Allah'ı soyut, şeytan ve meleği ise somut olarak tasvir ettikleri görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Allah'ın sonsuz güç ve kudret sahibi olduğunu, kendilerini Allah'a yakın hissettiklerini, onunla iletişim kurmak istediklerinde ibadet ettiklerini ifade eden cümleler kullanmışlardır. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğunun şeytandan korkmadıklarını ancak Allah'tan korktuklarını ifade ettikleri görülmüştür. Yine öğrencilerin büyük çoğunluğunun peygamberin en büyük görevlerinin tebliğ olduğunu ifade eden cümleler kurdukları görülmüştür. Öğrencilerin büyük çoğunluğunun cenneti sınırsız güzellik ve huzur diyarı, cehennemi ateş, kıyameti yok oluş, ölümden sonraki hayatı hesap verme şeklinde ifade ettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İnanç, Algı, Öğrenci, Öğretim Kademesi

Non-Entry Rates to Universities: How 12-Years Compulsory Education Affected These Rates?

Baris Uslu

Egitim Bilimleri Canakkale Onsekiz Mart Universitesi

barisuslu@gmail.com

Özet

Compulsory education (CE) period largely accepted as a sign of the investment level for citizens' development in any country in the world. Unexceptionally, Turkey also increased CE period for their citizens' skill development. CE was 5-years between 1931-1997 in Turkey. Then, Turkey extended CE to 8-years for the next 15 years. With 2012-2013 academic year, Turkey finally increased CE to 12-years: as a combination of 4-years-primary-school and 4-years-middle-school (8-years elementary) education with 4-years-high-school (secondary) education. Thereby, all students must complete their education until higher education age in Turkey. However, the insufficiency of university entrance quotas is a longstanding issue for Turkish higher education system. Now, with this compulsory high school graduation, it becomes a critical question "how has 12-years-CE affected the student population who could not enter to higher education institutions in Turkey?" At the first sight to the data (from https://istatistik.yok.gov.tr/), there is a steady increase in the number of students took the university entrance exam from 2004 (around 1.9 million students; 9 years before starting 12-years-CE) to 2021 (around 2.6 million students; 9 years after starting 12-years-CE). Whereas the data shows a decrease in non-entry rates until the first graduation wave of 12-years-CE (69.7% in 2004 to 57.4% in 2016), in 2021 this rate (68.7%) caught again the similar level in 2004. Parallel to such a serious reality, beyond increasing the number of universities (as being 77 in 2005 to 207 in 2021), this research will discuss alternative approaches to minimize the non-entry rate of students to universities.

Anahtar Kelimeler: Turkish Education System, Compulsory Education, University Education, University Entrance, Non-Entry Rates

Ülkelerin Öğretmen Performans Değerlendirme Sistemlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış

Gamze Tezcan [1] & Şefika Melike Çağatay [2,*]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

melikecagatay@comu.edu.tr

Özet

Eğitim işgörenlerinin performanslarının değerlendirmeçok çeşitli ölçüt ve farklı boyutları göz önünde bulundurmayı gerektirmektedir. Performansı arttırabilmek için öncelikle değerlendirme yaparak eksikliklerin ve aksayan yönlerin belirlenmesi önemlidir. Bu nedenle, değerlendirme, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim ve öğretimde kalitenin en önemli belirleyicilerinden olan öğretmenlerin performanslarının da öğrencilerin olduğu gibi değerlendirilmesi ve geliştirilmesi şarttır. Türkiye'de bu amaçla 'Öğretmen Performans Değerlendirme ve Aday Öğretmenlik İş ve İşlemleri Yönetmelik Taslağı' (MEB, 2018) yayınlanmıştır. Taslağa göre, öğretmenlerin performans değerlendirmesinin dört yılda bir gerçekleştirilecek bir merkezi sınav ve bu dört yıl içerisinde her yıl gerçekleştirilecek olan okul müdürü, meslektaşları, öğrencileri, veliler ve kendisi tarafından yapılan değerlendirmelerin sonucunda alınan toplam puana göre yapılması önerilmiştir. Ancak taslak, (1) amacı, (2) önerdiği merkezi sınav, (3) önerdiği bütün performans değerlendirme formlarının Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri'ne (MEB, 2017) dayanması ve sınıf içi bağlamdaki uygulamamaları yansıtmaktan uzak olması, (4) performans değerlendirme ölçütlerinin belirlenmemiş ve değerlendirmeye katılacak olan paydaşlarla paylaşılmayacak olması, (5) değerlendirme sonuçlarının öğretmen mesleki gelişimini desteklemek amacına yeterince hizmet etmeyecek şekilde kullanılacak olması bakımından eleştirilmektedir (TEDMEM, 2018). Bu araştırmada, bu eleştirilere maruz kalan taslakta önerilen uygulamaların diğer ülkelerde nasıl gerçekleştiği incelenecek ve sonuçlara göre taslaktaki öneriler değerlendirilecektir. Türkiye'deki öğretmen performans değerlendirme ile diğer ülkelerin öğretmen performans değerlendirme uygulamalarını karşılaştırmaktır. Türkiye ile karşılaştırılacak ülkeler, TALIS (Teaching and Learning International Survey - Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Anketi)'e katılan OECD üyesi ülkeler ve OECD Üyesi olmayan ülkeler arasından belirlenmiştir. TALIS 2018 uygulaması, 30'u OECD üyesi olmak üzere 48 ülke ve ekonomideki yaklaşık 240 bin öğretmen ve 13 bin okul müdürünün katılımı ile tamamlanmıştır (Çelikdemir ve Demirci-Celep, 2019).

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman olarak ülkelerin çevrimiçi ulusal eğitim kaynakları, raporları ve araştırmalar kabul edilmiştir. Veriler betimsel analiz ile analiz edilmekte ve 'Amaç', 'Kullanılan ölçme araçları', 'Değerlendirme ölçütleri' ve 'Değerlendirme sonuçlarının kullanımı' temaları altında incelenmektedir. Araştırma sonuçlarının, güncelliğini koruyan "öğretmen performans değerlendirme" tartışmalarına katkı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Performans Değerlendirmesi, Karşılaştırmalı Eğitim, TALIS2018

Research on Perceptual Learnıng Style Preferences of Students

Fatma Ay [1,*] & Cevdet Epçaçan [2]

[1] Sınıf Öğretmenliği Meb

2 Eğitim Bilimleri Bölümü Siirt Üniversitesi

fatma_1863@hotmail.com

Abstract

In this research, perceptual learning style preferences of secondary school students has been analyzed. This research topic also involves variables of age, gender, number of siblings, educational level of parents. Scanning model has been used in this research. 303 secondary school students who are studying at degrees of 5,6,7,8 have been participated in this research. In order to determine demographic variables Personal Knowledge Document and to find out their perceptual learning style preferences Perceptual Learning Style Preference Questionnaire by Reid have been used. In order to analyze of two groups comparision research datas Mann Whitney U test, three and more groups comparisons Bonferroni correction Kruskal Wallis H test have been used. Profiles learning style preferences of students presented. There is an important statistical difference between student's perceptual learning style preferences depend on age and educational level of father but there is not important statistical difference on gender, number of siblings and educational level of mother.

Keywords: Perceptual Learning, Secondary School Students.

İlkokul Öğretim Programlarında Sosyal-Duygusal Öğrenme: Hayat Bilgisi Öğretim Programı

Hanife Esen Aygun

Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

hanifeesen@comu.edu.tr

Özet

Hayat bilgisi dersi ilkokulun ilk üç yılında içerisinde yer alan temel dersler arasındadır. Temel değerleri içeren bu ders evrensel değerlere de katkı sağlanmaktadır. Öğrenciler hayat bilgisi dersi aracılığı ile toplum yaşamına uyum kapasitesini arttırmaktadır (Belet, 1999). Hayat bilgisi dersi temel yaşam becerilerine sahip, kendini tanıyan, sağlıklı ve güvenli bir yaşam süren, yaşadığı toplumun değerlerini özümseyen, doğaya ve çevreye duyarlı, araştıran, üreten ve ülkesini seven bireyler yetiştirmeyi amaçlarken aynı zamanda ilkokul çağındaki öğrencilere birey, toplum ve doğa ekseninde temel bilgi, beceri ve değerler kazandırmaktadır (Hayat Bilgisi Öğretim Programı, 2018). Ünite temelli yaklaşım esas alınarak hazırlanan programda her üç sınıf düzeyinde "Okulumuzda Hayat","Evimizde Hayat", "Sağlıklı Hayat", "Güvenli Hayat", "Ülkemizde Hayat" ile "Doğada Hayat" şeklinde altı ünite bulunmaktadır. Bu ders kapsamında, adından da anlaşılacağı üzere çocuklara güncel yaşam becerilerinin kazandırılması planlanmaktadır. Bu kapsamda öğretim programını benimsediği yaşam becerileri aşağıdaki gibidir (Hayat Bilgisi Öğretim Programı, 2018):

1. Araştırma - **2.** Bilgi ve İletişim Teknolojilerini Kullanma - **3.** Değişim ve Sürekliliği Algılama - **4.** Dengeli Beslenme - **5.** Doğayı Koruma - **6.** Girişimcilik - **7.** Gözlem - **8.** İletişim - **9.** İş Birliği **10.** Karar Verme - **11.** Kariyer Bilinci Geliştirme - **12.** Kaynakların Kullanımı - **13.** Kendini Koruma **14.** Kendini Tanıma - **15.** Kişisel Bakım - **16.** Kurallara Uyma - **17.** Mekânı Algılama - **18.** Millî ve Kültürel Değerleri Tanıma - **19.** Öz Yönetim - **20.** Sağlığını Koruma - **21.** Sorun Çözme **22.** Sosyal Katılım - **23.** Zaman Yönetimi

Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan bu beceriler yakından incelendiğinde, bireylerde yaşam kalitesini arttıran sosyal-duygusal beceriler (Esen-Aygün, 2019) ile benzerlik gösterdiği anlaşılmaktadır. Araştırmacıların sosyal-duygusal öğrenmeye ilişkin tanımları incelendiğinde, kendi duygularını tanıma ve yönetme, ilişki kurma, çatışma çözümleme ve empati kurma gibi becerileri içerdiği anlaşılmaktadır (Elliot, 1997). Sosyal-duygusal beceriler kapsamında yer alan bu beceriler, bireyin diğer bireylerle olan ilişkilerindeki refahı için gerekli olan yaşam becerileridir. Pek çok çocuk sosyal-duygusal yeterliği deneyimlenmeden okula başlamaktadır (Türnüklü, 2004). Bu bilgilerden hareketle, kendini tanıma ve dış dünyaya açılmada hayat bilgisi dersinin sosyal-duygusal becerileri kazandırmada önem arz eden bir ders olduğu düşünülmektedir. Araştırmalar, sosyal-duygusal becerilerin ben çok ders ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Sosyal-duygusal becerilerin öğrenme-öğretme sürecine dâhil edilmesi öğrencilerin kendi benliğinin farkına varması, duygu, düşünce ve davranışlarını kontrol edebilmesi, çevresine karşı duyarlı olması, ilişki kurabilmesi ve etkili karar

almasına katkı sağlamaktadır (CASEL, 2013). Bu kapsamda, bu araştırmada Hayat Bilgisi öğretim programında yer alan Hayat bilgisi ders özel amaçları, becerileri ve 1–3. Sınıf kazanımlarının sosyal-duygusal ögeler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma, uluslararası alanyazında Hayat bilgisi dersini sosyal-duygusal beceriler kapsamında ele alan az sayıdaki çalışmalardan biri olmanın yanı sıra ulusal alanyazındaki ilk çalışmadır. Bu çalışma kapsamında elde edilecek bulguların, sosyal-duygusal becerilerin temel dersler aracılığı ile öğrenme-öğretme sürecine etkin bir biçimde dahil edilmesi için önemli katkılar sunacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Hayat bilgisi öğretim programını sosyal-duygusal beceriler kapsamında inceleyen bu çalışma durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Araştırma verilerinin dokuman analizi tekniği ile toplanması planlanmaktadır. Verilerin analizi CASEL'in ortaya koyduğu beş boyut olan öz farkındalık, öz yönetim sosyal farkındalık, ilişki kurma ve karar alma kapsamında tümdengelimsel içerik analizi yaklaşımı ile analiz edilecektir. Bu doğrultuda, öncelikle CASEL'in sosyal-duygusal öğrenme tanımında yer alan özfarkındalık, özyönetim, sosyal farkındalık, ilişki kurma ve karar alma boyutları ve bu boyutların alt becerileri kapsamında ayrıntılı bir biçimde listelenecektir. Daha sonra Hayat Bilgisi dersi öğretim programında yer alan özel amaçlar, temel beceriler ve kazanımlar CASEL'in ortaya koymuş olduğu sosyal-duygusal öğrenme becerilerine uygunluk açısından ayrıntılı bir biçimde incelenmiştir. Böylece, Hayat Bilgisi öğretim programındaki sosyal-duygusal becerileri hakkında kapsamlı bilgi edinilmesi planlanmaktadır. Araştırmada geçerliği ve güvenirliği sağlamak amacıyla inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlık ve teyit edilebilirlik stratejileri göz önünde bulundurulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Hayat bilgisi, Sosyal-Duygusal Beceriler

Geçmişten Geleceğe Türkiye'de Sosyal-Duygusal Öğrenme

Hanife Esen Aygun

Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

hanifeesen@comu.edu.tr

Özet

Sosyal-duygusal öğrenme yaşama uyum sağlamanın temel araçlarından biridir. Kökenleri 1800'lü yıllara kadar uzanan sosyal-duygusal öğrenmeye özellikle bu yüzyılın başından itibaren araştırmacılar tarafından yoğun ilgi gösterilmiştir. Kökenlerini sosyal zeka ve duygusal zeka gibi kuramlardan alan sosyal-duygusal öğrenme bireyin kendisi ve başkaları ile ilişkilerini yapılandırmayı içermektedir. Öğrenme-öğretme sürecinde uzun yıllar boyunca bilişsel gelişimi dikkate alan araştırmacılar, duyguların önemi ve okuldaki yerini sosyal-duygusal öğrenme kavramı ile daha fazla dikkate almaya başlamıştır. Bu kapsamda dünyadaki gelişmeleri dikkate alarak ülkemizdeki araştırmacıların bu konuda çalışmalar yaptığı görülmektedir. Bununla birlikte son yıllarda resmi makamların da konuya ilgi gösterdiği ve sosyal-duygusal öğrenmeye okul çatısı altından yer vermek için çeşitli çabaların olduğu görülmektedir. Bu kapsamda bu araştırmada, Türkiye'de sosyal-duygusal öğrenme konusunda gerçekleştirilen akademik çalışmalar ve yaşanan gelişmeler kronolojik olarak ele alınacaktır. Bu kapsamda, 1999–2022 yılları arasında yapılan akademik çalışmalar, Duygusal ve Sosyal-Gelişim Dersi (2012), Okul Öncesi Eğitimi Programı (2013), TÜSİAD Raporu (2019), Uçurtma Modeli (2020), Sınıf Rehberlik Programı (2020), OECD Raporu (2021) ele alınacaktır. Sosyal-duygusal öğrenmeyi tarihsel bağlamı içerisinde ele alan bu çalışmanın gelecek çalışmalara yön vermesi bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda, akademik çalışmalar ve güncel gelişmeler doğrultusunda sosyal-duygusal öğrenmenin geleceği konusunda öneriler sunularak, araştırmacılar ve eğitim politikacıları için yeni bir bakış açısı sunulması planlanmaktadır.

Akademik Çalışmalarda Sosyal-Duygusal Öğrenme

Sosyal-duygusal Öğrenme konusundaki ilk lisansüstü tezin 1999 yılında Okul Öncesi Eğitimi alanında yapıldığı görülmektedir. 2011-2021 yılları arasında birçok yüksek lisans ve doktora tezinde sosyal-duygusal öğrenme kavramının tartışıldığı görülmektedir. Bu dönemdeki çalışmaların okul öncesi eğitim, ilk ve orta öğretim ve lise kademelerinde yapıldığı ve üstün zekalı, otizmli veya özel öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin sosyal-duygusal gelişimlerine yönelik yapıldığı anlaşılmaktadır. Bu çalışmalara ek olarak, ebeveynler ile çocukların sosyal-duygusal gelişimi arasındaki ilişki tartışılmaktadır.

Duygusal ve Sosyal Gelişim Dersi

Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan bir protokolle 2002-2003 yılında uygulanmaya başlayan Üstünlerin Eğitimi Projesi sonucunda 2012 yılında yürürlüğe giren bu derse 2018 yılında yürürlükten kaldırılmıştır. Program dünyadaki gelişmeleri dikkate alarak hazırlanmıştır.

Okul Öncesi Eğitimi Programı (2013)

Gelişim odaklı sarmal programlama ilkesine göre tasarlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'nda (2013) 36-72 aylık çocukların sosyal-duygusal gelişimi de dikkate alınmaktadır. Programda okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal-duygusal gelişimine yönelik 17 kazanım bulunmaktadır. Bu kazanımların kendini tanıma ve ifade etme, ailesini ve yakın çevresini tanıma, duygularını tanıma, sorumluluk, farklılıklara saygı, kurallara uyma, sanat ve estetik, özgüven ve sosyal hayata katılım ile ilgili olduğu görülmektedir.

TÜSİAD Raporu (2019)

Sosyal ve Duygusal Öğrenme Becerileri: Yeni Sanayi Devriminin Eşiğinde İş ve Yaşam Yetkinliklerinin Anahtarı başlığı ile yayınlanan rapor sosyal-duygusal öğrenmeye olan ilginin artması bakımından öncü olmuştur.

Uçurtma Modeli (2020)

TTKB tarafından ortaya konan model önerisi sosyal-duygusal öğrenmeyi evrensel bakış açısından ele alarak milli değerlere vurgu yapmıştır.

Sınıf Rehberlik Programı (2020)

Sınıf rehberlik programının sosyal-duygusal gelişim boyutu, A) Benlik Farkındalığı 4 B) Duyguları Anlama ve Yönetme C) Kişiler Arası Beceriler D) Karar Verme E) Kişisel Güvenliğini Sağlama olmak üzere beş alt beceriden oluşmaktadır.

OECD Raporu (2021)

İstanbul'da ikamet eden öğrencinin katılımı ile gerçekleşen ölçme çalışmaları sonucunda sosyal-duygusal beceriler görev performansı, duygu düzenleme, iş birliği, açık fikirlilik, başkalarıyla etkileşimde olma ve bileşik beceriler ve bu becerilere bağlı olan alt becerilerde karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. OECD Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırmasının ilk döngüsüne dair asıl saha uygulaması Ekim-Kasım 2019 tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Araştırma örnekleminde İstanbul'daki 15 yaş grubu öğrencilerini temsilen bu yaş grubundaki öğrencilerin eğitime devam ettiği 81 okul ve 10 yaş grubu öğrencilerin eğitime devam ettiği 96 okul bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-Duygusal Gelişim, Sosyal-Duygusal Öğrenme

Sınıf Öğretmenleri Gözünden Öz Düzenleme

Gizem Engin [1], Tuğçe Yardım [2,*] & Salih Zeki Genç [2]

[1] Temel Eğitim Ege Üniversitesi

[2] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

yardimtugce@gmail.com

Özet

İlkokul döneminde çocukların öz düzenleme becerisi kazanmaları hem eğitim hem de gündelik hayatlarında kendilerini konforlu, huzurlu ve yeterli hissedebilmeleri için son derece önemlidir. Öz düzenleme becerisi gelişmiş bireyler; hedef belirleme, duygu ve davranışlarını yönetme konusunda öz düzenleme becerisi düşük olan bireylere göre daha az sorun yaşayacaklardır. Küçük yaşlarda kazandırılması gereken bu beceri ilkokul öğretmenleri tarafından önemsenmeli ve desteklenmelidir. Araştırmada bu gerekçeyle ilkokul öğretmenleriyle görüşmeler gerçekleştirilerek öz düzenleme becerisi, öz düzenleme sürecini destekleyen ve engelleyen faktörler, öğretmenlerin sınıflarında öz düzenleme becerisine yönelik yaptıkları uygulamalar hakkındaki düşünceleri alınmıştır. Görüşmelerin yapılacağı öğretmenler seçilirken farklı özellikteki (sosyo-ekonomik düzey, devlet veya özel okul öğrencisi olma, anne ve baba eğitim durumu vb.) öğrencilerle çalışmaları dikkate alınmıştır. Görüşmeler yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler içerik ve betimsel analiz bir arada kullanılarak analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öz düzenlemeye ilişkin görüşleri; öz düzenleme tanımı, öz düzenlemede etkili olan olumlu faktörler, öz düzenlemeye engel olan faktörler, öğretmenlerin öz düzenleme becerisi kazandırmak için kullandıkları uygulama örnekleri ve öğretmenlerin öz düzenleme becerisi kazandırmak için önerileri başlıkları altında toplanmıştır. Araştırma sonuçları mevcut alanyazın çerçevesinde tartışılmış önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlkokul Öğrencileri, Öz Düzenleme Becerisi, Uygulama Örnekleri

Kosova Eğitim Müfredatının Yaratıcı Drama İle İlişkisi

Esen Spahi Kovaç [1,*] & Venhar Halçe [2]

[1] Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Prizren Ukshin Hoti Üniversitesi

[2] Okul Öncesi Öğretmenliği Prizren Ukshin Hoti Üniversitesi

esenspahi@hotmail.com

Özet

Araştırma, Kosova Cumhuriyeti Eğitim Müfredatının yaratıcı drama ile ilişkisinin incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç kapsamında Kosova müfredatında yer alan matematik, diller ve iletişim, toplum ve çevre, sanat, sağlık ve refah, doğa bilimleri, iş ve hayat gibi temel alanlarda yaratıcı dramanın uygulanabilirliği araştırılmıştır. Araştırma kapsamında ilgili alanlarda yaratıcı dramanın uygulanıp uygulanmadığı Kosova Cumhuriyeti eğitim müfredatının sistematik incelenmesi ile araştırılmıştır. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden, yazılı belgelerin içeriğini sistematik olarak analiz etmek için kullanılan doküman analizi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda Kosova Cumhuriyeti Eğitim Müfredatının yedi temel alanı olarak belirlenen; diller ve ifade, sanat, matematik, fen bilimleri, toplum ve çevre, sağlık ve sosyal yardımlaşma, hayat ve iş alanlarının tümünde yaratıcı drama uygulandığı saptanmıştır.

Öğretmenlerin yaratıcı drama uyguladıklarında öğrencilerin yaş grupları yanı sıra bilişsel özelliklerini göz önünde bulundurdukları ve yaratıcı drama ile müfredatta yer alan konuların eşgüdümlü olarak öğretilip uygulandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kosova Cumhuriyeti Eğitim Müfredatı, Drama, Yaratıcı Drama.

Covid-19 Pandemisinde Uzaktan Eğitime İlişkin Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi: Bir Durum Çalışması

Aylin Atakan [1], Gürkan Ergen [2] & Yahya Han Erbaş [3,*]

1 Eğitimin Felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

2 Eğitim Bilimleri Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

3 Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

yahyahan@gmail.com

Özet

Covid-19 Pandemisinde eğitim-öğretimin devam edebilmesi açısından yüz yüze eğitimin yerine uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Gerek sağlık koşullarının tehdit oluşturması gerekse eğitim-öğretimin sekteye uğramaması için yapılan uzaktan eğitim öğrencilerin aşina olmadığı bir eğitimdir. Bu süreçte öğrenciler gibi ebeveynler de yeni tecrübeler kazanmıştır. "Covid-19 pandemisinde uzaktan eğitime ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi: Bir durum çalışması" adlı bu araştırma ile ebeveynlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Çalışmada gönüllü onam formuna onay veren Çanakkale ilinde ikamet eden 10 tane farklı sınıflarda öğrenim gören öğrenci velileriyle görüşülmüştür. Bu araştırmada açık uçlu sorular veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu velilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşlerine ilişkin detaylandırılmış sorulardan oluşmuştur. Bu araştırma bir nitel çalışma olup veri toplama tekniği görüşme yöntemidir. Veriler yüz yüze ve katılımcıların onayı ile kayıt altına alınmıştır. Sonrasında veriler çözümlenerek, MAXQDA adlı yazılım ile analiz edilecektir. Alan yazına bakıldığında çoğunlukla öğrenciler ve öğretmenler üzerinde çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Yaşanılan pandemi sürecinde eğitim-öğretime sadece öğretmen ve öğrencinin değil ev ortamında gerçekleşen uzaktan eğitimde öğrencilerin ebeveynlerinin de dahil olduğu görülmüştür. Ve uzaktan eğitimde yapılan alan yazına bakıldığında öğrenci ebeveynlerine yönelik yapılan çalışmaların yeterli olmaması bu çalışmanın literatüre olacak katkısını su yüzüne çıkartır. Bu çalışma uzaktan eğitimde velilerin öğretmenle, uzaktan eğitimle eğitimine devam eden çocuklarının akranlarıyla olan ilişkisine, ebeveynlerin uzaktan eğitimde çocuklarına olan katkılarına ve ebeveynlerin telafi eğitimi hakkındaki görüşlerine odaklanmıştır. Yapılan araştırmalar öğrencilerin uzaktan eğitime dair birçok olumu ve olumsuz durumla karşı karşıya kaldığı üzerine yoğunlaşmıştır. Bu çalışmanın hedefi var olan sıkıntıları, noksanlıkları ebeveynlerin bakış açısıyla belirlemek ve bunlara çözüm önerilerinde bulunarak alan yazına katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid 19 Pandemisi, Ebeveyn Görüşleri, Durum Çalışması

Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlıkları ile Yaşam Boyu Öğrenme Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Emine Merve Uslu [1,*], Ayşen Akdemir [2] & Salih Zeki Genç [3]

[1] Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Temel Eğitim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[3] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

merveuslu@comu.edu.tr

Özet

Araştırmada öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri ile hayat boyu öğrenme düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında Sınıf, Okul Öncesi, Sosyal Bilgiler, Türkçe, Fen Bilimleri, Matematik Eğitimi ve Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümlerinde öğrenim gören 311 öğretmen adayı çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemi, basit rastlantısal yöntem ile belirlenmiştir. Çalışma nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde t-Testi, Tek Yönlü Varyans Analizi ve korelasyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık ve yaşam boyu öğrenme düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık ve yaşam boyu öğrenme düzeyleri arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölüm, sivil toplum kuruluşuna üye olma, online kurslara katılım ve kişisel bilgisayara sahip olma durumlarına göre dijital okuryazarlık ve yaşam boyu öğrenme düzeylerinin farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Okuryazarlık, Yaşam Boyu Öğrenme, Öğretmen Adayı

Öğretmen Adaylarının Kültürel Değerlere Duyarlı Eğitime Hazırbulunuşluklarının İncelenmesi

Emine Merve Uslu

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

merveuslu@comu.edu.tr

Özet

Araştırmada öğretmen adaylarının kültürel değerlere duyarlı eğitime hazırbulunuşluklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Öğretmen adaylarının kültürel değerlere duyarlı eğitime hazırbulunuşluklarının belirlenmesi amacıyla "Kültürel Değerlere Bağlı Eğitime Hazırbulunuşluk Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırma verileri Sınıf, Okul Öncesi, İngilizce, Fen Bilimleri, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Psikolojik Rehberlik ve Danışmanlık bölümlerinde öğrenim gören 297 öğretmen adayından elde edilmiştir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kapsamında gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarından elde edilen veriler ile t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testleri gerçekleştirilmiştir. Öğretmen adaylarının kültürel değerlere hazırbulunuşluluk düzeyleri, kişisel hazırbulunuşluluk ve mesleki hazırbulunuşluluk boyutları kapsamında incelenmiştir. Araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde öğretmen adaylarının kültürel değerlere duyarlı eğitime hazırbulunuşluluklarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının cinsiyet, bölüm, uzun süre ikamet ettikleri yer, kültürel faaliyetlere katılım, topluluklara üye olma değişkenlerine göre kültürel değerlere duyarlı eğitime hazırbulunuşluklarının farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Eğitime Hazırbulunuşluk, Öğretmen Adayı

Tarihi Dizi ve Filmlerin Tarih Öğretimine Etkisi Üzerine Öğretmen Görüşleri: İçerik Analizi

Eda Çınar [1] & Yahya Han Erbaş [2,*]

[1] Eğitimin Felsefi, Sosyal ve Tarihi Temelleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

yahyahan@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın konusu tarihi dizi ve film gibi görsel iletişim araçlarının tarih öğretimine etkileridir. Belirlenen açık uçlu araştırma soruları üzerinden görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışma ile tarihi dizi ve filmlerin tarih öğretmenlerinin bakış açısıyla ele alınması ve eleştirel bir gözle değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmanın evrenini Çanakkale'de Tarih öğretmenliği yapan eğitimciler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini bu grup içerisinden 10 kadar öğretmen oluşturmaktadır. Görüşmeler katılımcılarla yüz yüze veya gerekli durumlarda çevrimiçi ağ iletişime geçilerek sağlanmıştır. Bu araştırmada veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formu şeklinde hazırlanan açık uçlu sorular kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma esnasında katılımcı öğretmenlerle tamamen gönüllülük esasına bağlı kalarak, hiçbir kişisel verinin amacı dışında kullanılmaması şartıyla görüşmeler sağlanmıştır. Tüm bunlar neticesinde yapılan görüşmeler MAXQDA programla analiz edilecektir. Bu alanda Tarih öğretmenlerinin düşüncelerini almak oldukça önemlidir. Tarih öğretimi sırasında, geçmişi hayal edebilmek ve akılda kalmayı sağlamak açısından oldukça fayda sağlayıcı olabilmektedir. Ancak bilinçsiz bir öğrenci, tarihsel bilgiyi yalnızca bu araçlar üzerinden kazanabileceğini düşünebilir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde genellikle bu alanda, öğrenci görüşleri üzerinden veri toplandığı görülmüştür. Burada eleştirel bir bakışın dizi ve filmler üzerine iyileştirici etki göstermesi bakımından deneyimli öğretmenlerin düşüncelerine başvurma ihtiyacı duyulmuştur. Alan yazında öğretmen görüşleri üzerine inceleme yapıldığında ise genellikle Sosyal Bilgiler dersi özelinde çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmanın alandaki araştırmalardan farkı yalnızca sınıf içerisinde ve Tarih ya da Sosyal Bilgiler dersi sınırları içerisinde değil, kişisel tarih bilinci ve bilgi birikimi anlamında dizi ve filmlerin etkisinin alanında tecrübeli kişilerce sorgulanmasıdır. Bu açıdan ulaşılmak istenen amaç; dizi, film ya da belgesel olmak üzere tarih öğretimine katkıda bulunabilecek tüm materyallerin yapıcı eleştirilerle olabilecek en iyi şekilde kişilere aksedilmesidir. Derslerde tarihi donanım kazandırmayı amaçlayan öğretmenler dizilere nasıl bakıyor? Eğitim sürecine olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir? Dizi ve filmlerin gerçeğe uygunluğu sağlanırken tarih danışmanlarına düşen sorumluluklar nelerdir? Okul içerisinde öğretmenler bu materyalleri nasıl ve ne ölçüde kullanmalıdır? Çalışmada izleyici olarak ele aldığımız öğrenciler nasıl daha bilinçli ve seçici olabilirler? Toplum ve zamanın ruhu dizi ve filmleri etkilerken tarihi gerçekliği çarpıtıyor mu? Tarih öğretmenleri, daha kaliteli ve aslına uygun yapımları değerli kılmak adına neler yapabilir? Dizi ve filmlerin doğru kullanılması manevi bilinci beslerken yanlış kullanımı kindar bir toplum yaratır mı? Buna benzer birçok soruya değinilen bu araştırma; Çanakkale ili özelinde alanında yetkin, lisans yüksek lisans ve doktora seviyesinde olan çeşitli öğretmenlerin katkılarıyla oluşturulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tarih Öğretimi, Tarihi Diziler, İçerik Analizi

Web 2.0 Araçlarının Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Değerlendirilimesi

Iffet Aksoy [1,*], Esin Sarıkaya [2] & Baran Tigan [3]

[1] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Sınıf Öğretmenliği Orgeneral Asık Gündüz Ilkokulu

[3] Sınıf Öğretmenliği Meb

iffetaksoy@comu.edu.tr

Özet

Bilgi ve İletişim Teknolojilerine (BİT) pandemi ile birlikte artan ilgi ve ihtiyaç, sınıflarda teknoloji kullanımını büyük bir hızla artırmış ve geliştirmiştir. Pandemi ile başlayan zorunlu dijital eğitim sürecine eğitim teknolojileri konusunda bilgili ve donanımlı öğretmenlerin daha kolay uyum sağladığı bir gerçektir. Uzaktan eğitm sürecinde öğrenmeyi etkili ve verimli kılan web 2.0 araçları; öğrencilerin, öğrenmekten keyif almaları ve dijital yatkınlıkları nedeniyle yüz yüze eğitimde de öğrenme öğretme sürecinde yerini almıştır. Öğretmenlerin, öğrencilerin yaş ve gelişim düzeyleri, öğretim programları dikkate alınarak "hangi web aracını kullanmaları" ve "nasıl içerik hazırlamaları gerektiği" konusunda bilgi ve kaynak ihtiyacı giderek artmaktadır.

Araştırma web araçları kategorileri içinde, ilkokul düzeyindeki (7-10 yaş) öğrencilerin gelişim düzeylerine ve öğretim programlarına uygun web araçlarını öğretmen görüşlerine göre değerlendrimeyi, belirlemeyi amaçlamakatadır. Araştırmanın örneklemini Çanakkale Dijital Eğitim Enstitüsünde eğitim gören ve mülakatla seçilen, farklı mesleki kıdeme sahip 30 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma, örneklem grubu ile "tek grup ön test son test modeli" ile desenlenmiştir.

Örneklem grubu, eğitimden önce ön teste tabi tutularak web araçları konusunda ön bilgileri ölçülmüş ve 3 ay boyunca 3 modülden oluşan ve her modülde farklı kategorilerden belirlenmiş 12 Web 2.0 Aracı ve içerdikleri onlarca şablonların kullanımına yönelik eğitim alarak, içerik oluşturmaları ve sınıflarında uygulamaları istenmiştir. Her modülün sonunda öğretmenlere son test uygulanarak araçları farklı kriterlerde "öğretmen" ve "öğrenci" açısından değerlendirmeleri beklenmiştir. Araştırmanın veri analizi devam etmekte olup veri analizinden sonra, hedef kitle düzeylerine ve öğretim programlarına uygun web araçları belirlenecektir.

Araştırmanın; öğretmenler için, öğretmen görüşleri referans alınarak en kullanışlı web araçlarına ulaşmada bir kaynak, eğitim fakültelerinin öğretim teknolojileri dersi programlarına ek olarak ya da ayrı bir web araçları dersi müfredatı için rehber, web araçlarına yönelik hizmet içi öğretmen eğitimi veren MEB ve diğer kurumlar için iyi bir referans olması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Web 2.0, Web Araçları, Öğretim Teknolojileri, Sınıf Öğretmenliği, İlkokul, Bilgi İletişim Teknolojileri

Literatürde Kuantum Liderlik

Mehmet Serkan Furat

Afet Eğitimi ve Yönetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
serkan-furat@hotmail.com

Özet

On dokuzuncu yüzyıldan itibaren bilim insanları liderlik konusunda birçok çalışma yapmış ancak alışılmış liderlik anlayışının dışına çıkılamamıştır. Globalleşen dünyada gelişen iletişim, bilgi teknolojisi belirsizliklere sebep olup ön görülemeyen farklı sorunlara neden olabildiğinden, kaotik ortamlar ve karmaşık yapılar oluşturmuştur. Bu oluşumlar mekanik bir liderliğin dışında varlığını sürdürebilecek bir liderlik modeline ihtiyaç duyulmasına neden olmuştur.

Bu kaotik süreçleri yönetebilmek, değişim ve dönüşüm süreçlerine adapte olmak lider konumundaki kişilerin günümüz çağına uyum sağlayıp, çağının gerektirdiği bilgiye, tecrübeye ve liderlik özelliklerine sahip olmasını zorunlu kılmaktadır. Kuantum liderlik, belirsizlik durumunu örgüt ortamında anlamış, kabul etmiş ve planlarını ona göre yapan liderlik yaklaşımıdır. Bu durum, kuantum liderliğe daha nesnel bir tanımlama getirmeyi zorlaştırmaktadır. Çünkü diğer liderlik yaklaşımlarında olduğu gibi kuantum liderlik için bir kalıp oluşturmak ya da bazı özelliklerini ifade etmek zor hale gelmektedir. Kuantum liderlik yaklaşımı, liderliği belirsiz, kestirilemeyen ve tanımsız "nondeterministik" bir gerçeklik olarak kabul etmektedir. Klasik fizik ilkelerine dayalı olarak ortaya konulan liderlik yaklaşımları, liderin özelliklerinden doğan, nedensellikle açıklanan, kişisel güce bağlı olan, sürekli bir özelliktir. Kuantum kuramına dayalı liderlikte, lider-üye etkileşiminden doğan, nedensellikle tahmin edilmesi mümkün olmayan, etkisi kişiler arasındaki etkileşimlere bağlı, kesikli bir özelliktir. Yeni bilim olarak da adlandırılan kuantum mekaniği birçok alanda olduğu gibi örgüt ve yönetim alanında da etkili olmuştur. Araştırmacılar kuantum fiziğinin temel varsayımlarından yola çıkarak örgütsel yapı ve işleyişe ilişkin yeni modeller tasarlamış, kuantum örgüt, kuantum davranış, kuantum yapı ve nihayet yönetim alanında kuantum liderlik kavramları ortaya çıkmıştır.

Bu araştırmada değişim hızının her geçen gün arttığı, beraberinde getirdiği belirsizlik ve kaos ortamlarında ihtiyaç duyulan kuantum liderlik anlayışını kavramsal açıdan incelemek amaçlanmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemi olan belge taraması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada karmaşıklık, kaos ve kuantum kuramları kavramsal olarak incelenmiş ve liderlik anlayışına etkileri üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kuantum, Liderlik, Kuantum Liderlik, Liderlik Türleri

Azerbaycan Eğitim Sistemine Tarihi Bakış

Gönül Sabır [1,*] & Ilknur Maya [2]

[1] Eğitim Bilimleri Eğitim Yönetimi ve Denetimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Eğitim Bilimleri Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

konul.salamzadeh@gmail.com

Özet

Bu araştırmanın amacı Azerbaycan Eğitim Sistemine tarihsel yaklaşmaktır. Eğitim,asırlar boyunca Azerbaycan'ın bulunduğu bölgede değişik şekillerde varlığını sürdürmüştür. Neredeyse her dönemde önemini korumuş olan eğitim özellikle İslam sonrasında, Çarlık Rusya'sı ve Sovyetler döneminde en gelişmiş dönemlerini yaşamıştır. Dolayısıyla bu dönemler araştırılarak eğitimin geçtiği tarihsel basamaklara değinilecektir. Azerbaycan'ın eğitim sisteminin mevcut durumu hakkında bilgi verilmekle beraber, eski sistemdeki eğitim olgusunun algılanışı ve bu alandaki politikaların özellikleri, genel eğilimleri ile yeni dönemdeki küresel eğilimler ışığında eğitimdeki reformlar karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra, Sovyetler ve bağımsızlık sonrası dönemde ülkede mevcut olan ekonomik rejim ve ilgili politikalar eğitim alanında gerçekleştirilen politikalarla bağlantılı şekilde ortaya konulması amaçlanmaktadır. Araştırmada Nitel Araştırma tarama modeli kullanılmış olup,araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan döküman incelemesi yönteminden yararlanılacaktır. Çalışma için verileri toplamak için kütüphane kitaplarından, online kitap ve makalelerden,tez, dergi, kütüphane katalogları ve arşivleri gibi basılı bilimsel kaynaklardan yararlanılacaktır. İsmi geçen ülkelerle ilgili daha fazla bilgiye ulaşmak için, uluslararası internet sitelerine ve yabancı literatürdeki kaynaklara başvurulacaktır. Eğitime ilişkin konularda sunulan görüşlerin, kamu kurumları veya özel kuruluşlar tarafından hazırlanan raporlar ve ya şahsi kayıtların da döküman anlaizi olarak belgeler kullanılacağı öngörülmektedir. Toplanan verileri bu bağlamda, araştırmacı, sadece analiz etmekle kalmamakta ayrıca dökümanları yorumlayarak yeniden oluşturmaktadır. Araştırmanın önemi kütüphane ve arşivlerden yararlanarak görünmeyeni ortaya çıkarmak, yeni bilgiler araştırılarak Azerbaycan tarihinde eğitimin her zaman çok önemli olduğu ve bunun uzun tarihe dayandığı ortaya koymaktır.

Bulgular ve sonuç amaç doğrultusunda yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan; Eğitim; Tarih

Ortaokul Öğrencilerine "Toprak" Konusunun Öğretimine Yönelik Uygulama Örnekleri

Güneş Keskin Çevik [1,*], Gökhan Çevik [2] & Hikmet Sürmeli [1]

[1] Fen Bilgisi Öğretmenliği Mersin Üniversitesi

[2] Petrol ve Doğalgaz Mühendisliği İskenderun Teknik Üniversitesi

guneskeskin86@gmail.com

Özet

21. yüzyılın önemli sorunlarından olan; enerji kullanımı, gıda krizi, iklim değişikliği, su kıtlığı/kuraklık, çevre kirliliği, biyolojik çeşitliliğin azalması gibi konularla toprak biliminin bağlantısı yadsınamaz bir gerçektir. Canlıların hayatta kalabilmesi için birçok önemli işlevi yerine getiren toprağın; dinamik ve karmaşık bir ekosistem olarak yenilenemez bir kaynak olduğu bilinmektedir (Dobbs ve Pretty, 2004). Bununla birlikte, toprak durumuna ilişkin çalışma sonuçları toprakların işlev görme yeteneğinin küresel olarak tehlikeye girmeye devam ettiğini ve toprağın değişen iklim koşullarında veriminin arttırılmasına yönelik bilginin yetersiz kaldığını göstermektedir (Montanarella ve diğerleri, 2016). Yapılan çalışmalarda, insanların toprağa daha fazla değer vermeleri gerektiğine ve toprağın önemine dikkat çekilmekte, bir avuç toprağın içerisinde Dünya'daki insanların sayısından daha fazla canlı olduğu belirtilmektedir (Monbiot, 2015; Wall ve diğerleri, 2015; Wall ve Six, 2015). Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nde de toprak bilimi ve toprak okuryazarlığı ile ilgili alt hedeflere yer verilmektedir (Birleşmiş Milletler, 2015).

Toprağın sürdürülebilir kullanımı için; neyin etkili olduğunu, üretilen bilginin toprağımızı daha iyi korumak ve yönetmek için toprağın nasıl kullanılması gerektiğini belirlemeye yönelik uygulamaya dayalı eğitimler önemli bir yere sahiptir (Lobry de Bruyn ve diğerleri, 2014). Toprakla ilgili sorunlar karşısında çözüm üretebilecek, bu konuda küçük yaşlardan itibaren bilgi sahibi olan bireylerle, toprağı etkin bir şekilde yönetmek ancak mümkün olabilir (Field ve diğerleri, 2011; Krzic ve diğerleri, 2015). Büyük şehirlerde yaşayan çocuklar başta olmak üzere, tüm çocukların genel olarak teknolojiye bağlı ve doğal çevreden uzak olmaları toprak konusunda eğitilmelerini gerekli kılan önemli faktörlerdendir (Ogelman ve Durkan, 2014).

Araştırma kapsamında; "Toprak" konusunda, ülkemiz ortaokul fen bilimleri öğretim programında herhangi bir kazanım yer almaması neticesinde (MEB,2018), PISA'da başarı sağlayan ülkelerden fen bilimleri öğretim programına ulaşılabilen ülkelerin (Amerika Birleşik Devletleri, Estonya, Finlandiya, Güney Kore, İngiltere) programları incelenerek "Toprak" konusundaki kazanımlar araştırılmıştır. Bu kazanımlar doğrultusunda; ortaokul öğrencilerine yönelik deneyleri, sınıf dışı etkinlikleri, çalışma yapraklarını ve değerlendirme sorularını da içeren, farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı, dört ders saati süresince uygulanabilecek örnek ders planları hazırlanmıştır. Bu ders planları, alan uzmanlarının görüşlerine sunularak revize edilmiştir.

Uygulama, bir devlet okulundaki 7. Sınıf öğrencileri fen bilimleri dersi kapsamında yapılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda; gelişmiş toprak bilgisi ve pratik deneyimlerle küçük yaşlardan itibaren

toprağın yapısı ve toprağın sürdürülebilir bir yaşam için önemi konularında kazanımların öğretim programlarına eklenmesi önerilmektedir. Ortaokul düzeyinde uygulamalı etkinliklerle öğrencilerin toprağa olan ilgisinin ve duyarlılığının arttırılması ile öğrencilerin çevre konusunda bilinçlenerek toprak okuryazarı olması sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Toprak, Toprak okuryazarlığı, Ortaokul öğrencileri, Sürdürülebilirlik

The Perspectives of Multigrade Teachers on Teaching English as a Foreign Language (TEFL) in Turkey

Mehmet Emrah Kuru

Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

m.emrahkuru@hotmail.com

Özet

This research aims to examine the perspectives of multigrade teachers on teaching English as a foreign language (TEFL) in Turkey. The data collected in this study, which included 13 multigrade teachers, was analyzed using qualitative analysis techniques, such as interviews. The results of the interviews yielded 10 themes: English language skills, teaching materials, digital games, classroom seating arrangements, methods and techniques, classroom challenges, garnering attention, assessment and evaluation, teacher suggestions, and additional notes. The examination of the findings of the study led to the conclusion that the multigrade teachers did not perceive themselves as being competent in teaching English, and the reason for this perception was that they did not have any training on TEFL during their undergraduate education. Additionally, the multigrade teachers complained about the technological inadequacies and the insufficiency of the materials for teaching English in multigrade settings.

Anahtar Kelimeler: Multigrade Classes, Multigrade Teachers, Teaching English as a Foreign Language (TEFL), Perspectives

Stem Yaklaşımında Kullanılan Hikâye Anlatımına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Rumeysa Demir [1,*] & Zehra Kavraz [2]

[1] Hacettepe Üniversitesi/ Sınıf Öğretmenliği Andız İlkokulu Kütahya

[2] Sınıf Öğretmenliği 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Ilkokulu

rumeysagokmendemir7@gmail.com

Özet

Hızla gelişen çağımızda bireylerin bilgi ve beceri kazanmasında yenilikçi yaklaşımlar önem taşımaktadır. Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik sözcüklerinin İngilizce baş harflerinden oluşan bir kısaltma olan STEM, son yıllarda oldukça yaygınlaşan eğitim yaklaşımlardan biridir. (Gonzalez ve Kuenzi, 2012). 21. yüzyılda sorgulayan, tasarlayan, araştıran bireylere her geçen gün daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyaçların karşılanmasında etkili olan STEM yaklaşımına, dünya üzerinde pek çok ülkenin eğitim müfredatında yer verilmeye başlanmıştır. STEM eğitimi görmüş bireylerin dil ve ifade becerileri, analitik düşünme, problem çözme, özgüven, yaratıcılık gibi 21. yy. ihtiyaçlarına yönelik becerileri edinmeleri beklenmektedir. (Bybee, 2010; Morrison, 2006). Ayrıca STEM, bireylerin üretkenliklerini ortaya çıkararak çözüm odaklı olmalarını, disiplinler arası bağlantılar kurmalarını, kendilerini doğru ifade etmelerini, sosyal becerilerinin gelişmesini sağlar. (Korkmaz ve Buyruk, 2016; Karakaya ve Avgın, 2016). Ülkemizde Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) sistematik olarak STEM yaklaşımından faydalanabilmek amacıyla STEM eğitimcileri yetiştirilerek bu alanda çeşitli eğitim merkezlerinin oluşturulmasına yönelik bir STEM eğitim raporu hazırlanmıştır. (MEB, 2016) STEM'in eğitimde etkinliğini artırmak için ise çeşitli yöntem ve teknikler uygulanmaktadır. Bunlardan biri de hikâye anlatımıdır. Hikâye anlatımı, insanlığın varlığından bu yana süregelen kültürel mirastır. (Brand ve Donato, 2001). Ayrıca hikayeler hikâye bölümleri, kahramanları, kelime dağarcığı, karşılaşılan problemler, olay örgüleri, zaman ve mekân özellikleriyle iyi bir modelleme örneği olarak bireylerin bilgi ve beceri eğitimine katkı sağlamaktadır. (Isbell, Sobol, Lindauer ve Lowrance, 2004; Tompkins, 2003; Wright ve Dunsmuir, 2019). Etkileşimli hikayeler, bireylerin problem çözme becerilerini geliştirerek, üretkenliklerini arttırır. (Zembat ve Zülfikar, 2006). Bireyler hikayeler aracılığıyla olayları farklı yönlerden değerlendirmeyi öğrenirler (Ekici, 2014; Gönen ve Veziroğlu, 2013; Nas, 2002; Şimşek, 2004; Ural, 2013).

Bu araştırmanın amacı STEM yaklaşımında kullanılan hikâye anlatımına yönelik öğretmen görüşlerini değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda "STEM yaklaşımı etkinliklerinde hikâye anlatımı yöntemini kullanan öğretmenlerin görüşleri nelerdir?" araştırma sorusu oluşturulmuştur. Araştırmada ilkokul ve okul öncesi öğrencilerine yönelik uygulanan STEM etkinliklerindeki hikâye anlatımı yöntemi öğretmenler açısından değerlendirilmiştir. Araştırma STEM yaklaşımında hikâye anlatımına yönelik uygulamalarla ilgili ülkemizdeki araştırma sayısının az olması açısından önemlidir. Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden, durum çalışması kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanmıştır. İçerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmada araştırmacının geliştirdiği yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, bu form gönüllü çalışma grubuna iletilerek alınmıştır. Çalışma grubu Ankara, Antalya, Düzce, Eskişehir, Gaziantep, Konya,

Kütahya illerinden ve Azerbaycan'dan sosyo-kültürel açıdan farklı eğitim kurumlarında çalışan 17 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın bulgularında STEM yaklaşımında hikâye anlatımının hangi aşamada kullanıldığıyla ilgili değerlendirmede STEM planı uygulamalarının giriş ve derinleştirme bölümlerinde hikâye anlatımının yoğun olarak kullanıldığı belirlenmiştir. Öğrencinin öğrenimi açısından STEM yaklaşımında hikâye anlatımının somutlaştırma, kalıcı öğrenme, motivasyon/güdülenme, çözüm odaklılık ile ilgili katkı sağladığı ifade edilmektedir. Öğrencilerin beceri gelişimi açısından ise problem çözme, dil ve ifade, analitik düşünme, günlük yaşam becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir. Sonuç olarak STEM etkinliklerinde hikâye anlatımı yönteminin uygulandığı eğitim ortamlarındaki öğrencilerin, çözüm odaklı bir ortamda eğitime güdülendiği ifade edilebilir. Ayrıca hikayeler aracılığıyla somutlaştırılan bilgilerin kalıcı öğrenmeyi desteklediği söylenebilir. Öğrencilerin dil ve ifade, dinleme, anlama, analitik ve eleştirel düşünme, problem çözme, günlük yaşam becerilerinin STEM yaklaşımındaki hikâye anlatımı aracılığıyla geliştiği söylenebilir. Bu veriler ışığında öğretmenlerin STEM eğitimi ve beraberinde uzmanlardan hikâye anlatıcılığı eğitimi almasına yönelik eğitim programlarının hazırlanması önerilebilir. Mevcut STEM öğretmen eğitimi programlarının daha fazla öğretmene yönelik düzenlenmesi önerilebilir. Üniversiteler aracılığıyla STEM ve hikâye anlatımı alanında uzman kişilerin okullarda belirli süreçlerle etkinlikler düzenlemesi tavsiye edilebilir. Mevcut öğretim programlarında hikâye anlatımının STEM etkinliklerinde kullanılmasına uygun şekilde geliştirilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: STEM, Hikâye Anlatımı, 21. Yüzyıl Becerileri

İlkokul Dönemi Türkçe Dersi Alanında Gerçekleştirilen Lisansüstü Eğitim Tezlerine Yönelik Bir İnceleme

Elif Büke

Sınıf Öğretmenliği Milli Eğitim Koruma Derneği Ilkokulu

elif.1712@hotmail.com

Özet

Türkçe dersi, öğrencilerin konuşma, okuma, dinleme/izleme ve yazma ile ilgili dil becerilerini ve zihinsel becerileri kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Hayat boyu kullanılabilen bu ders için amaç, sözlü ve yazılı olanakların kullanılmasıyla düşüncelerin ifade edilebilmesi, sorgulayan ve üretken bireylerin yetiştirilmesidir.

Bu araştırmanın amacı ilkokul döneminde Türkçe dersi alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin incelenmesidir. Çalışmada, Türkiye'de ilkokul Türkçe dersi alanında 1987-2022 yılları arasında hazırlanan lisansüstü tezler; türleri, yapıldıkları yıllar, kullanılan yöntemler, örneklem-çalışma grubu, ele alınan konular gibi çeşitli açılardan incelenmiştir. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) tarafından onaylanmış ve YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerine kayıtlı olan araştırma içeriğinde 12 adet lisansüstü eğitim tezine ulaşılmıştır. Bu tezlerin %83,3'ü son 10 yılda gerçekleştirilmiştir. Ulaşılan tezlerden sadece 1 tanesi doktora, diğerleri yüksek lisans tezidir. Araştırmanın sonucunda; en fazla yüksek lisans tezinin hazırlandığı, tezlerin hazırlandıkları yıllara göre sayılarında dalgalanma olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırma verileri içerik analiz yöntemi kullanılarak çözümlenmiştir. Yüksek lisans alanında yapılmış tezlerin %45,45'i konu olarak Türkçe ders kitaplarına yönelik hazırlanmıştır. Yapılan tezlerde tarama modeli-doküman analizi, deneysel desen ile nicel ve nitel yöntemin bir arada kullanıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Tez, Türkçe

İlkokul Ebeveynleri Ve Pandemide Eğitim

Aygül Kartal [1,*] & Serkan Çelik [1]

[1] Sınıf Öğretmenliği Hacettepe Üniversitesi

pisces.zoya@gmail.com

Özet

Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin ebeveynlerinin uzaktan eğitim sürecinde yapılan eğitim öğretim faaliyetlerine yönelik duygu ve düşüncelerinin irdelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninin kullanıldığı araştırmaya ilkokul döneminde çocuğu olan beş erkek ve beş kadın ebeveyn katılmıştır. Bulgular ebeveynlerin pandemi döneminde çocuklarının gelişimlerini desteklemek adına kendilerini akademik anlamda yetersiz gördüklerini hem çocukları hem de öğretmen ve okul ile iletişim kurma konusunda yardıma ihtiyaç duyduklarını, çocukları ile nitelikli zaman geçirme eksiklikleri olduğunu göstermiştir. Bulgulara dayalı olarak çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Pandemi,Uzaktan Eğitim, İlkokul, Veli, Öğretmen, Yönetici

Sınıf Öğretmenlerinin Aday Öğretmenlik Sürecine İlişkin Görüşleri

Tuğçe Yardım [1,*], Gizem Engin [2] & Salih Zeki Genç [1]

[1] Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Temel Eğitim Ege Üniversitesi

yardimtugce@gmail.com

Özet

Araştırmada aday öğretmenlik sürecinin ilk yılını ya da aday öğretmenlik sürecini yeni tamamlamış sınıf öğretmenlerinin aday öğretmenlik süreci hakkındaki düşünceleri alınmıştır. Araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları dört adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. İlgili form için uzman görüşleri alınmış, bir öğretmenle deneme görüşmesi yapılmıştır. Görüşmeler çevrimiçi bir ortamda aday öğretmenlik sürecini yeni tamamlamış ya da aday öğretmenlik süreci devam eden ilkokul öğretmenleriyle gerçekleştirilmiştir. Görüşme sonunda elde edilen verilerin transkripsiyonu yapıldıktan sonra içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın anlaşılırlığını arttırmak adına içerik analizi doğrudan alıntılar kullanılarak betimsel analiz ile desteklenmiştir. Yapılan görüşme sonrasında öğretmenlerin görüşleri; aday öğretmenlik sürecine ilişkin olumlu değerlendirmeler, aday öğretmenlik sürecine ilişkin olumsuz değerlendirmeler, aday öğretmenlik sürecine ilişkin öneriler başlıkları altında toplanmıştır. Alanyazın ışığında sonuç, tartışma ve öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aday Öğretmenlik Süreci, Sınıf Öğretmenleri

Öğretmenler Öğretmen Adaylarını Eğitiyor: Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Üzerine Bir Eylem Araştırması

Ayşenur Aktaş

Sınıf Eğitimi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

aysenur.aktas.3426@gmail.com

Özet

Ülkemizde her geçen gün üniversitelerin eğitim fakültelerinden Öğretmen Yetiştirme Lisans Programı içerisinde yer alan Sınıf Eğitimi Lisans Programı ile geleceğin sınıf öğretmenleri mezun olmaktadır. Söz konusu program çağın ihtiyaçları çerçevesinde gelişen dünya için hedeflenen yeni nesillere temel eğitim basamağında rehberlik edecek sınıf öğretmenlerine lisans düzeyinde bir eğitim sunmaktadır. Kapsamlı bir süreçten oluşan bu programda öğretmen adayları mesleki bilgi, genel kültür ve alan eğitimi dersleriyle hem teorik hem de uygulamaya dönük olarak mesleğe hazırlanmaktadır. Her ne kadar öğretmen adayları hazırlık aşamasını mesleki sorumluluk ve bilinç gibi çeşitli açılardan donanımsal olarak yeterlilikleri sağlayarak tamamlasa da mezun olup atandıktan sonra mesleklerini icra etmede ve icra edecekleri yerlerle ilgili kaygı duymaktadır. Mesleklerinin ilk yıllarında atama yerlerinde gerek kültür gerek bölgesel gerekse dil ve yaşam tarzı bakımından yaşadıkları uyum problemlerine lisans eğitimlerinde aldıkları bilgileri entegre etme problemi de eklenmektedir. Söz konusu entegrasyon probleminin başında ise lisans eğitimleri boyunca bağımsız sınıflara yönelik aldıkları eğitimi, atandıkları yerde çoğu zaman mesleğin ilk yıllarında aynı koşullar altında gerçekleştirme fırsatını elde edememeleri gelmektedir. Çünkü mesleki deneyimlerini ve eğitimlerini, teknolojiden kırtasiye malzemelerine, ulaşımdan farklı aktivitelere kadar çeşitli imkanları barındıran merkezi yerlerdeki müstakil sınıflarda tamamlayan öğretmen adayları; ilk atamalarında zorunlu şark göreviyle köy okullarında birleştirilmiş sınıflarda ve genellikle müdür yetkili öğretmen olarak göreve başlamaktadır. Henüz öğretmenliğin getirdiği sorumluluğa adapte olamayan yeni atanan öğretmenler için bu durum oldukça güçtür. Bu doğrultuda hem maddi hem manevi olarak hem de deneyim boyutunda hazır olmayan öğretmenler mesleki hayatlarını daha merkezi yerlerde özel sektörde devam ettirmekte hatta bazen mesleki kariyerlerini tamamen sonlandırmaktadır. Sonuçların böyle olmaması adına hizmet öncesinde ders bazlı, hizmet içinde ise çeşitli seminerle çözüm bulunmaya çalışılmıştır. Hizmet öncesinde 2018 yılında güncellenen öğretmen yetiştirme programıyla "İlkokullarda Alternatif Eğitim Uygulamaları" dersi kapsamında bir konu olarak; hizmet içinde ise aday öğretmen seminerleri ve birleştirilmiş sınıflarda öğretmenliğe yönelik seminerlerle yeni atanan öğretmenleri, atama yerlerindeki koşullara; birleştirilmiş sınıflardaki eğitime, işleyişe ve öğretime yönelik mesleki gelişim sağlamak hedeflenmektedir. Ancak gerek hizmet sonrası seminerlerin katılım ve işleyişinde çıkan aksaklıklar gerekse de sınıf öğretmeni adaylarına sekizinci yarıyılda seçmeli dersin içerisinde bir konu olarak verilen birleştirilmiş sınıflarda eğitim konusunun öğretmen adaylarının Kamu Personel Seçme Sınavı (KPSS) hazırlık döneminde olmalarından dolayı gerekli bilgi, tecrübe ve farkındalık kazanımında büyük bir eksiklik meydana gelmiştir. Bu kapsamda alanyazında birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin, sınıf öğretmeni adaylarını birleştirilmiş sınıflarda eğitim konusunda hazırladığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Hem birleştirilmiş sınıflarda eğitim vermekte olan

öğretmenlere hem de öğretmen adaylarına birleştirilmiş sınıflardaki eğitim-öğretim hakkında bilgi vermek, işleyişi kolaylaştırmak, sahip olunan haklar konusunda bilinçlendirmek ve karşılaşılan/olası sorunlara çözüm üreterek alandaki eksikliği gidermek araştırmanın gerekliliğini ve birleştirilmiş sınıflarda öğretmenliğe hazırlanmasının mesleki gelişimlerine katkı sağlaması açısından araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Henüz mesleğe hazırlık sürecinde olan sınıf öğretmeni adaylarını, birleştirilmiş sınıflarda görev yapmakta olan öğretmenlerin deneyiminden yararlanarak birleştirilmiş sınıflarda eğitime hazırlamayı amaçlayan çalışmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında MEB'e bağlı ilkokullarda birleştirilmiş sınıflarda görev yapan sınıf öğretmeni ve Marmara Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesinde Sınıf Eğitimi lisans programında öğrenim görmekte olan dördüncü sınıf öğretmen adayları oluşturmaktadır. Yapılan araştırmada karma desen kullanılmış olup araştırmanın nicel boyutunda veriler sınıf öğretmeni adaylarının söz konusu eğitim öncesi ve sonrası birleştirilmiş sınıflarda öğretmen olmaya ilişkin yeterlilikleri Sağ (2011) tarafından geliştirilen "Birleştirilmiş Sınıf Öğretmeni Olmaya Yönelik Öz-yeterlilik Ölçeği" kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmanın nitel boyutundaki veriler ise odak grup görüşmeleriyle söz konusu eğitim gerçekleştirilmiş olup her eğitim sonrasında öğretmen adaylarından eğitim içeriğine ilişkin yansıtıcı günlük formları ile elde edilmiştir. Ayrıca tüm eğitimler tamamlandıktan sonra hem eğitimi veren birleştirilmiş sınıf öğretmenleriyle hem de sınıf öğretmeni adaylarıyla görüşmeler geçekleştirilerek araştırmanın geçerlilik ve güvenirliğini arttırmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen veriler analiz ve raporlaştırma aşamasındadır.

Anahtar Kelimeler: Birleştirilmiş Sınıf, Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim, Birleştirilmiş Sınıflarda Karşılaşılan Problemler, Öğretmen Öz-yeterlilik Algısı, Sınıf Öğretmeni Adayları, Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretmen, Birleştirilmiş Sınıflarda Müdür Yetkili Öğretmen.

Öğretmen Adaylarının Ağ Araştırması(Webquest) Etkinlikleri ile Zenginleştirilmiş Hayat Bilgisi Öğretimine Yönelik Deneyimleri Üzerine Bir Eylem Araştırması

Emrehan Ata

Sınıf Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

emrehanata84@gmail.com

Özet

Bu çalışmada Öğretmen adaylarının Ağ Araştırması(Webquest) etkinlikleri ile zenginleştirilmiş Hayat Bilgisi öğretimine yönelik deneyimlerinin incelenmesi araştırmanın konusunu oluşturmuştur. Bu konu çerçevesinde araştırmanın genel amacı öğretmen adaylarının Ağ Araştırması(Webquest) etkinlikleri ile zenginleştirilmiş Hayat Bilgisi öğretimine yönelik deneyimlerini incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1.Sınıf öğretmeni adayları yapılandırmacı yaklaşıma göre hangi yöntem ve teknikleri bilmektedirler?

2.Geleneksel Hayat Bilgisi Öğretimi ile Webquest Temelli Hayat Bilgisi Öğretimi arasındaki farklar nelerdir?

3.Webquest Temelli Hayat Bilgisi Öğretiminin olumlu yönleri nelerdir?

4.Webquest Temelli Hayat Bilgisi Öğretiminin olumsuz yönleri nelerdir?

5.Webquest hazırlarken nerelerde zorlandınız?

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Yapılandırmacılık temelli Webquest ile öğretmen adaylarının Hayat Bilgisi dersi öğretimine yönelik deneyimlerini incelemeyi amaçlayan çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması deseni benimsenmiştir. Araştırma kapsamında 4. Sınıf öğretmen adaylarına altı haftalık Ağ Araştırması(Webquest) ile zenginleştirilmiş Hayat Bilgisi öğretimi için örnek eğitimler verilecektir. Bu eğitimin içeriğinde ilk haftası Ağ Araştırması(Webquest) tanıtılacak ve ikinci hafta Hayat Bilgisi dersi için araştırmacı tarafından hazırlanan Ağ Araştırması(Webquest) örnekleri verilecektir. Diğer haftalarda ise araştırmacı tarafından alan uzmanı onayı alınarak seçilmiş Hayat Bilgisi Dersi kazanımları üzerine Ağ Araştırmaları (Webquest) hazırlatılmıştır. Son dört hafta boyunca eğitimlerde ilk olarak eğitimci önceden örnek Ağ Araştırmaları (Webquestler) hazırlayarak öğretmen adaylarına hangi alanlarda dikkat etmeleri gerektiğini anlatarak onlardan da birer örnek Ağ Araştırması (Webquest) hazırlamalarını istemiştir. Araştırmada Yapılandırmacılık temelli Webquest ile Hayat Bilgisi öğretiminde öğretmen adaylarının deneyimlerini incelemek için veri toplama araçları açık uçlu anket, yansıtıcı yazı formu kullanılmıştır. Verilerin analizi İçerik analizi ile yapılmaya çözümlenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hayat Bilgisi, Webquest, Yapılandırmacı Yaklaşım

Ortaokul Matematik Öğretmenlerinin Eğitim Faaliyetleri İhtiyaçlarının Belirlenmesi

Sefa Uyanık [1,*], Dilek Girit Yıldız [2] & Funda Gündoğdu Alaylı [2]

[1] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Trakya Üniversitesi

[2] Ilköğretim Matematik Öğretmenliği Trakya Üniversitesi

Sefauyanik@trakya.edu.tr

Özet

Her geçen gün bilim ve teknolojinin katkısıyla hızla değişen dünyamızda bilgiye verilen önem de artmaktadır. Bu önem beraberinde toplumda yer alan bireylerin farklı bilgi ve becerilere sahip olmasını gerektirmektedir. Bu bireyler arasında yer alan ve okuldaki eğitimin niteliğini artırma, öğrenci başarısını etkilemede eğitimin önemli unsurlarından birisi olarak karşımıza çıkan öğretmenlerin (Desimone, 2009, 2011; Kang, Cha, & Ha, 2013; Macia & García, 2016) görev ve sorumluluklarında da bazı değişikliklerin olması gerekli hale gelmektedir (Kavas & Bugay, 2009). Ayrıca öğretmenlerin öğrencilere etkili bir öğretim ortamı hazırlamasında da pek çok ihtiyacının olduğu vurgulanmaktadır (Khairi vd., 2022). Bu noktada öğretmenlerin ihtiyaçlarının belirlenerek bu ihtiyaçlara yönelik eğitim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi öğretmenlerin kendi alanında ilerlemesi için de önemli görülmektedir (Mcdonald, Kazemi & Kavanagh, 2013; Sedova, Sedlacek & Svaricek, 2016). Literatür incelendiğinde farklı disiplinlerdeki öğretmenlerin ihtiyaçlarına yönelik çalışmalar yürütülmüştür (Dwihastuti, Suseno & Sulistyaningrum, 2021; Mauliza, Nurhafidhah & Hariadi, 2022; Metin, 2010). Ancak ortaokul matematik öğretmenlerinin ihtiyaçlarını belirlemeye yönelik sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır (Özmantar &Önala, 2017; Yıldız &Baki, 2017). Bu kapsamda bu çalışmada Edirne ilinde görev yapan ortaokul matematik öğretmenlerinin eğitim faaliyetleri ihtiyaçlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca teknolojinin ilerlemesiyle matematik öğretmenlerinin de ihtiyaçlarının farklılaştığı ve bu çalışmanın farklılaşan bu ihtiyaçların belirlenmesine ışık tutacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda ortaokul matematik öğretmenlerinin eğitim faaliyetlerine ilişkin ihtiyaçlarını belirlemek için nitel bir çalışma tasarlanmıştır. Daha özel olarak, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Edirne merkezde görev yapan 10 ortaokul matematik öğretmenin katıldığı mevcut araştırmada öğretmenlerin mesleki tecrübesi 13-44 yılları arasında değişmektedir. 5 öğretmen 20-25 yıl, 3 öğretmen 40-44 yıl, 2 öğretmen de 10-15 yıl mesleki tecrübeye sahiptir. Veriler, derecelendirilmiş maddelerin ve açık uçlu soruların yer aldığı bir form ile toplanmıştır. Bu form alan yazın temel alınarak hazırlanmıştır. Öğretmenlerin ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik yapılan çalışmalarda temel amaç, öğrencilerin kavramsal öğrenmelerine yön verecek farklı etkinliklerle zenginleştirilmiş öğrenme ortamları oluşturmak olarak ifade edilmektedir (Özmantar & Önala, 2017). Bu düşünceden hareketle, çalışmada öğretmenlerin eğitim alma ihtiyacı olabileceği düşünülen ve derecelendirilmiş olarak oluşturulan dokuz konuya yer verilmiştir. Her bir konu için çok gerekli, gerekli, kısmen gerekli ve gereksiz olmak üzere dört seçenek sunulmuştur. Elde edilen veriler betimsel analiz ile incelenmiştir. Buna göre, öğretmenlerin çoğunun eğitim ihtiyacı hissettiği konular: *matematik öğretimi için destekleyici materyaller seçme, matematik sınıfında problem çözme ve*

problem kurma, ve *matematik öğretiminde etkinlik geliştirme ve seçme* olarak ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin yarısı *matematik tarihinin matematik öğretiminde kullanımı* konusunda bir eğitimi kısmen gerekli görmektedir. Öte yandan çalışmada, öğretmenlerin yarısı bilgisayar destekli matematik öğretimine yönelik ihtiyaçlarının olduklarını belirtmiştir. *Matematikte ölçme ve değerlendirme* konusunda bir eğitimin gereksiz olduğunu düşünen öğretmenler vardır. Genellikle maddelerde verilen konularda eğitim alma ihtiyacını gereksiz gören öğretmenler de 20-25 yıl tecrübeye sahip olanlardır. Bu durumun tersine, mesleki tecrübesi en fazla olan (40-44 yıl) öğretmenler verilen konularda eğitim alma ihtiyacını genellikle çok gerekli veya gerekli görmüştür. Formda verilen maddelerin dışında 1 matematik öğretmeni matematiksel ifadeleri yazmayı kolaylaştıran Latex programı konusunda eğitim almak istediğini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin çoğu matematik öğretiminde zorlandıkları bir konu olmadığını da belirtmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin belirli konularda eğitim ihtiyacı hissettiği görülmektedir. Yıldız ve Baki (2017) yaptıkları çalışmada öğretmenlerin matematik tarihinin öğretimde kullanılması için hizmet içi faaliyetlerin gerekliliğine vurgu yapmıştır. Ancak yapılan bu çalışmada öğretmenlerin matematik tarihinin matematik öğretiminde kullanımına ilişkin hizmet içi faaliyeti kısmen gerekli gördüğü ortaya çıkmıştır. Özmantar ve Önala (2017), ise ortaokul matematik öğretmenlerinin alana yönelik teknoloji destekli matematik öğretimi konusunda eğitim alma istekleri olduğunu belirtmiştir. Ortaya çıkan bu bulgu yapılan çalışmada öğretmenlerin bilgisayar destekli matematik öğretimine yönelik ihtiyaçlarını belirtmesi ile paralellik göstermektedir. Yapılan bu çalışmada elde edilen veriler bir ön çalışma olarak ele alınmıştır. Ortaokul matematik öğretmenlerinin ihtiyaçlarına yönelik genel resmi elde etmek için Edirne merkezinde görev yapan öğretmenlere ulaşılması düşünülmektedir. Öğretmenlerden elde edilen veriler doğrultusunda öğretmenlerin ihtiyaçlarına yönelik eğitimler planlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ortaokul Matematik Öğretmenleri, Eğitim Faaliyetleri, İhtiyaç Analizi

Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Dersi Kapsamında Hazırladıkları Matematik Ders Planlarının Değerlendirilmesi

Nalan Çevik [1] & Sefa Uyanık [2,*]

[1] Sınıf Öğretmenliği Trakya Üniversitesi

[2] İlköğretim Matematik Öğretmenliği Trakya Üniversitesi

Sefauyanik@trakya.edu.tr

Özet

Eğitimin önemli bir parçası olan öğretmenlerin gelişiminin desteklenmesi öğretmen adayı oldukları ilk günden itibaren önemli olmaktadır. Tüm öğretmen adayları eğitim fakültelerinde dördüncü sınıfta öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında okullara giderek ders planı hazırlama, ders anlatma gibi farklı deneyimler kazanmaktadırlar. Öğretmen adaylarının anlattıkları derslerin amacına ulaşması, öğrencilere yaptıkları öğretimin daha verimli olması nitelikli bir ders planı hazırlamaları ile yakından ilişkilidir. Bu sebeple öğretmen adaylarının matematik dersine yönelik hazırladıkları ders planlarının değerlendirilmesi, varsa eksik veya geliştirilmesi gereken yönler belirlenmesi önemli olmaktadır. Ders planları değerlendirilirken; hangi yöntem ve teknikler kullanıldığı, öğretme ve öğrenme etkinlikleri, teknoloji kullanımı, kullanılan materyaller, kazanımların ve yapılan öğretimin uyumu ve ölçme ve değerlendirme yöntemleri kriterleri dikkate alınmıştır. Bu bağlamda çalışmanın amacı; sınıf öğretmeni ve matematik öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında hazırladıkları matematik ders planlarının değerlendirilmesidir. Çalışmada 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesinde öğrenim gören 11 sınıf öğretmeni adayı ve 8 matematik öğretmeni adayının hazırladığı matematik ders planları incelenmiştir. Öğretmen adaylarının ders planları derinlemesine incelendiğinden bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman analizi kullanılmıştır. Değerlendirilen ders planlarından elde edilen ön bulgulara göre öğretmen adaylarının ders planlarında kullandıkları yöntemlerin bazı sınıf düzeylerinde ve konularda yeterli olduğu, bazı sınıf düzeylerinde ise eksikliklerinin bulunduğu yönünde bir sonuç çıkmıştır. Çalışmaya katılan öğretmen adaylarının ders planları belirlenen kriterlere göre daha ayrıntılı analizi yapılarak genel sonuçlara ulaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Adayları, Matematik Ders Planı, Öğretmenlik Uygulaması.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Gözünden Covid-19 Pandemi Süreci

Nur Akcanca

Temel Eğitim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nurakcanca@comu.edu.tr

Özet

Covid-19 pandemisi toplumsal hayatı her alanda etkilemiştir. Özellikle eğitim bu alanların başında gelmektedir. Formal anlamda eğitim hayatlarına yeni başlamış, karşılaştıkları olayları nasıl anlamlandırdıkları bilinmeyen ya da değişen durumlarla nasıl baş edeceklerini henüz öğrenen okul öncesi öğrencilerinin bu süreçten nasıl etkilendiklerinin belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu sebeple okul öncesi öğretmenlerinin pandemi sürecine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, iyileştirilmesi varsa eksikliklerinin giderilmesi erken çocukluk eğitimi için önemli bir adım olarak düşünülmektedir. Buradan hareketle bu araştırmada Covid-19 pandemisi sebebiyle erken çocukluk eğitim sürecinde yaşanan değişim sürecinin okul öncesi öğretmenlerinin gözünden ortaya konulması amaçlanmaktadır. Durum çalışması desenine uygunluk gösteren bu çalışma kapsamında Marmara Bölgesinde özel veya devlet anaokullarında görev yapmakta olan 54 okul öncesi öğretmenine ulaşılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan "Covid-19 pandemisi ve yarattığı değişim sürecine ilişkin Anket Formu" kullanılmıştır. Hazırlanan form Google formlar üzerinden katılımcılara ulaştırılıp cevaplar elektronik ortamda alınmıştır. Soruların içeriği genel olarak pandemi sürecinin değerlendirilmesi, yaşanan sorunlar ve çözüm yolları, varsa beklentiler, süreçte yaşanan yenilikler ve sürecin geleceğe etkisi şeklindedir. Toplanan veriler betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin pandemi sürecinde yaşanan belirsizliklere ve sosyalleşme imkanlarının kısıtlanmasının çocukların kaygı düzeyini etkilediğine vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Bunun yanında öğretmenler, çocukların teknolojiye erişim noktasında bir takım fırsat eşitsizlikleri ile karşılaştıklarına değinmişlerdir. Öğretmen ifadelerinden, yaşanan bu pandemi sürecinin atlatılmasındaki en önemli iki unsur olarak aile desteği ve çocukların uyum yeteneklerini gördükleri anlaşılmaktadır. Ayrıca öğretmenler, ebeveynlere yönelik olarak özellikle pandemi gibi süreçlerde çocuklarıyla daha çok zaman geçirmeleri ve onlarla güçlü iletişimler kurmaları gerektiğine vurgu yapmışlardır. Pandemi gibi beklenmedik ama tüm herkesi ilgilendiren süreçlerde öğretmen, okul, aile ve çocuklar olmak üzere tüm paydaşların işbirliği içinde hareket etmeleri yaşanan sürecin olumsuz etkilerinin daha az hissedilmesine katkı sağlayacaktır. Bunun yanında küresel çapta yaşanabilecek olası durumlar için tasarlanacak eğitim sistemlerinde dijital teknolojilerin dikkate alınması ve hiçbir öğrencinin geride bırakılmaması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocukluk Eğitimi, Covid-19 Pandemisi, Okul Öncesi Öğretmenleri

Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Algıları

Nur Akcanca

Temel Eğitim Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nurakcanca@comu.edu.tr

Özet

21. yüzyıldaki gelişmeler ve bunlara bağlı olarak yaşanan değişim süreci bireylerde eğitim yoluyla kazandırılması gereken becerilerin de değişimini zorunlu hale getirmiştir. Özellikle yenilikçilik ilgi gören beceriler arasında yerini almıştır. Öğrencilerin farklı bakış açıları edinmeleri, yaratıcı düşünebilmeleri, edindikleri bilgileri sentezleyip farklı amaç ya da durumlarda kullanabilmeleri, yeni yaklaşım ve yollar deneyen yenilikçi öğretmenler sayesinde gerçekleşebilir. Yenilikçi öğretmenler öğrencilerinde var olan ama desteklenmeyi ya da ortaya çıkarılmayı bekleyen yeni becerileri hayata geçirebilirler. Yeni becerilerin ortaya çıkması, birçok becerinin temelinin atıldığı, gelişimin ve keşfetmenin hızlı olduğu erken çocukluk döneminden başlayıp hayat boyu devam edebilir. Bu sebeple öğretmenlerin yenilikçilik algılarının belirlenmesi, varsa önündeki engellerin ortaya konmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesi ve yenilikçiliğin önündeki engellere yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda durum çalışması deseninde tasarlanan araştırmaya 2. ve 3. sınıfa devam eden 32 okul öncesi öğretmenliği öğrencisi katılmıştır. Öğrencilerin bireysel yenilikçiliğe ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Formda öğrencilerin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesine yönelik soruların yanında, yenilikçiliğin okul öncesi eğitimindeki önemi ve önündeki engellere yönelik sorular da yer almaktadır. Araştırma kapsamında toplanan verilerin modelleştirilmesinde NVivo nitel veri analiz programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçiliği gelişim, çağdaşlık, uyum, teknoloji, yaratıcılık ve açık fikirlilik ile ilişkilendirdikleri belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin dörtte birinin kendini yenilikçi olarak algıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında erken çocukluk döneminde yenilikçiliğin desteklenmesinin hem bireysel hem de toplumsal anlamda önemine değinmişlerdir. Yenilikçilik becerilerinin desteklenmesi ile çocukların geleceğe uyum sağlayabilecekleri ve hayata hazır olma anlamında daha güçlü olacaklarına vurgu yapmışlardır. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin çevre, geleneksel eğitim anlayışları, fırsat eşitsizliği ve kişilik özelliklerinden kaynaklanan yenilikçiliğin önünde engel olabilecek birtakım etmenleri ortaya koydukları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, eğitim fakültelerinde verilecek derslerin öğrencilerin yeni fikirler ortaya atabilecekleri yöntem ve tekniklerle hazırlanması, ayrıca yapılacak tanıtım ya da etkinliklerle de öğrencilerin bireysel yenilikçilik algısının gelişim sürecinin desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yenilikçilik Algısı, Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencileri, Erken Çocukluk Eğitimi

Özel Gereksinimli Çocuklara Yapılan Eğitsel Müdahalelere Yönelik Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşlerinin İncelenmesi

Sinan Kalkan [1,*], Şerife Balıkcı [2], Melek Imamoğlu [3] & Fadime Erkan [4]

[1] Özel Eğitim Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Special Education Milli Eğitim Bakanlığı, Samsun, Türkiye; University of North Carolina Greensboro

[3] Special Education Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[4] Special Education Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

snnklkn35@gmail.com

Özet

Gelişimsel yetersizlikten etkilenmiş ya da risk altında olan çocukların gelişimsel ihtiyaçlarının karşılanması ve gelişimlerini destekleme girişimleri, eğitsel müdahalelerin yönünü ve niteliğini büyük oranda belirlemektedir. Erken müdahalenin önemi ve bu çocuklar üzerindeki olası etkileri, özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerinin kapsamını da belirlemektedir. Özel gereksinimli çocukların bağımsız yaşam becerilerinin kazandırılmasında, eğitsel müdahaleler kadar özel eğitim öğretmenlerinin mesleki becerilerinin önemi de büyüktür. Bu araştırmada ayrıştırılmış eğitim ortamlarına devam eden özel gereksinimli çoculara yapılan eğitsel müdahalelere ilişkin özel eğitim öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde özel eğitim öğretmenlerinin özellikle çocukların sosyal-duygusal gelişimlerinin desteklenmesinde, öğretimsel uyarlamalar ve doğal öğretim yöntemleri gibi bilimsel dayanaklı uygulamalar hakkında görüşlerinin ve uygulamalarının incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırmada nitel araştırma modelinden tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu bağlamda özel eğitim öğretmenleri ile araştırma amacı kapsamında görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçları, özel eğitim öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda (a) çocukların sosyal-duygusal gelişimlerinin desteklenmesi, (b) öğretimsel uyarlamalar ve (c) doğal öğretim yöntemleri gibi bilimsel dayanaklı uygulamalar olmak üzere üç başlık altında özetlenmiş ve tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Özel Gereksinimli Çocuk, Eğitsel Müdahale, Bilimsel Dayanaklı Uygulama, Mesleki Beceri

Özel Eğitim Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Özel Gereksinimli Çocuklara Yapılan Eğitsel Müdahalelere Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Sinan Kalkan [1,*], Şerife Balıkcı [2], Fadime Erkan [3] & Melek Imamoğlu [4]

[1] Özel Eğitim Bölümü Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Special Education Milli Eğitim Bakanlığı, Samsun, Türkiye; University of North Carolina Greensboro

[3] Special Education Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[4] Special Education Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

snnklkn35@gmail.com

Özet

Özel eğitimin temel amacı özel gereksinimli çocukların bağımsız yaşam becerilerini desteklemek amacıyla eğitsel gereksinimlerini karşılamaktır. Özel gereksinimli çocukların gereksinimlerini karşılayan ve onların ihtiyaçları doğrultusunda destek sunarak etkin rol oynayan en önemli bireyler özel eğitim öğretmenleridir. Özel gereksinimli çocuklara erken dönemde etkili müdahale yöntemlerinin uygulanmasının özel eğitim öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerine dolayısıyla özel eğitim öğretmenliği okuyan öğretmen adaylarının lisans döneminde bilimsel dayalı uygulamalar hakkında bilgi sahibi olmalarına bağlı olduğunu söylemek gerekmektedir. Bu bağlamda özel eğitim öğretmenliği okuyan öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları eğitim, özel gereksinimli bireylerin eğitsel ihtiyaçlarını karşılamaları açısından önemli hale gelmektedir. Bu araştırmada özel eğitim ortamlarında çalışacak özel eğitim öğretmenliği okuyan öğretmen adaylarının, özel gereksinimli çocuklara yönelik yapılan müdahalelere ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç çerçevesinde öğretmen adaylarının özellikle çocukların sosyal-duygusal gelişimlerinin desteklenmesinde, öğretimsel uyarlamalar ve doğal öğretim yöntemleri gibi bilimsel dayanaklı uygulamalar hakkında görüşlerinin incelenmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda özel eğitim öğretmenliği lisans programlarının ders içerikleri gözden geçirilmiş ve eğitmen adaylarıyla araştırma amacı kapsamında görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonuçları incelenen ders içerikleri ve öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda (a) çocukların sosyal-duygusal gelişimlerinin desteklenmesi, (b) öğretimsel uyarlamalar ve (c) doğal öğretim yöntemleri gibi bilimsel dayanaklı uygulamalar olmak üzere üç başlık altında özetlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Özel Eğitim Öğretmenliği, Bilimsel Dayanaklı Uygulama, Öğretimsel Uyarlama, Mesleki Gelişim.

Özel Eğitim Öğretmenliği Programına Yeni Başlayan Öğrencilerin Programa Yönelik Algıları: Bir Karma Yöntem Araştırması

Çiğdem Nilüfer Umar

Özel Öğretim Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nildemsu@gmail.com

Özet

Bu araştırma bir karma yöntemler çalışmasıdır. Karma yöntemler araştırmasını seçme gerekçesi, nicel ve nitel verilerden elde edilen sonuçların birbirinin sonuçlarını açıklığa kavuşturması ve detaylandırmasını esas alan tamamlayıcılıktır. Temel desenlerden açıklayıcı sıralı/ (sıralı nicel → nitel) karma yöntemler araştırması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın nicel verileri, özel eğitim öğretmenliği programına 2021 -2022 öğretim yılında başlayan 164 birinci sınıfa öğrenciden araştırmacı tarafından hazırlanan anket aracılığıyla toplanmıştır. Anketten elde edilen veriler yüzdelik ve frekans analizi ile çözümlenmiştir. Nicel sonuçlardan elde edilen bulgular ışığında araştırma grubunun içinden amaçlı örneklem seçimiyle 10 öğretmen adayıyla yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Nicel ve nitel araştırma sonuçları, karma yöntemler çalışması kapsamında bir araya getirilerek sonuçlar entegre edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Özel Eğitim, Özel Eğitim Öğretmenliği, Karma Yöntem Çalışması

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlerin Deyim Bilgilerine Yönelik Bir İnceleme

Melek Kalın Salı [1,*] & Mesout Kalın Salı [2]

[1] Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

[2] Tömer Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

melekkulcu@comu.edu.tr

Özet

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin kültür aktarımında rolü olan deyimleri anlama ve kullanma durumlarının nasıl olduğunu tespit etmektir. Bu amaca yönelik çalışma grubunu 2021-2022 Akademik yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Öğretim Merkezi'nde (ÇOMÜ TÖMER) öğrenim görerek C1 düzeyini tamamlamış öğreniciler oluşturmaktadır. Çalışma nitel araştırma desenlerinden durum çalışmasıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen deyimleri anlama düzeyi sınavı ile veriler toplanmış ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Çalışma sonunda elde edilen verilerden hareketle yabancılara Türkçe öğretimi ileri seviye öğrenicilerinin deyimleri anlama ve kullanmada zorlandıkları (eksikleri olduğu) görülmüş ve konuyla ilgili öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deyim, Kültür Aktarımı, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Dil Öğretimi, Türkçe Eğitimi ve Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kavram ve Terimler Üzerine

Ayşe Dağ Pestil

Yabancı Diller Yüksekokulu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

aysedag@gmail.com

Özet

Dil kavram oluşum sürecinin her aşamasında çok yönlü olarak yer alır. Kavram nesnelerin zihindeki tasarımı iken bu tasarım dilde terim şekline dönüşür. Diğer bir deyişle *terim*, bir kavramın tek bir sözcükle dilde ifade edilmesidir. Dolayısıyla düşüncemizin temel unsuru olan kavramlar, dilimizde terimlere dönüşür. Bu noktada dil, kavramlarla terimler ve sözcükler arasındaki iletişimi sağlayan tek köprüdür. Dil hem kavram oluşturma sürecinin hem de kavramları sözcüklere dökme sürecinin asıl enstrümanıdır.

Kavram oluşturmada kültürler ve diller arası farklılıklara özellikle dikkat etmek gerekir. Ortaya çıkan yeni kavram ve terimler bazen kişilerin kendine özgü yorumlarıyla, bazen de terimin diğer dillerden doğrudan çevrilerek alınmasıyla Türkçede doğru yer ve şekilde kullanılmamakta veya kavram değişimine uğrayarak dilimize asimile edilmektedir. Ancak özellikle soyut kavramlarda terimlerin düz çevirileri doğru karşılığı vermeyebilir.

Özellikle Türkçe eğitiminin akademik açıdan hızla gelişen bir kolu olan yabancılara Türkçe öğretimi alanında kullanılan kavram ve terimlerde çeşitlilik ve terim birliğinin olmaması ya da ifadelerin birbirlerinin yerine kullanılması dikkat çekicidir. Araştırmaların sınıflandırılmasında ya da yapılan çalışmaların hangi ana dal ve yan dalda yapıldığını adlandırma ve tespit noktasında kaybolmama, yön gösteren bir kavram haritası oluşturma, doğru adres belirleme, zemini derleyip toparlama ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmayla dil, yabancı dil, ikinci dil, ana dil, modern dil öğretimi kavramları ile birlikte yabancılara Türkçe öğretimi, Türkçenin yabancı dil ve ikinci dil olarak öğretimi ya da yabancı dil olarak Türkçe öğretimi gibi çeşitli terim ve kavramlara da açıklık getirmek ve bu çerçevede bir okuryazarlık kazandırmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Dil Öğretimi Kavram ve Terimleri

The Impact of Dynamıc Assessment on Efl Learners' Readıng Comprehensıon and Awareness of Readıng Strategıes

Mesude Doğan [1,*] & Suzan Kavanoz [2]

Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Yıldız Teknik Üniversitesi

mesudealtan@aydin.edu.tr

Özet

Dynamic evaluation is an approach that takes its essence from Vygotsky's sociocultural theory and proposes interactive evaluation. Dynamic evaluation, which adopts the principle of test, teach, retest, is a type of evaluation that has gained importance today because it is an evaluation that emphasizes both the existing learning ability and the learning potential of the individual. Therefore, the main purpose of this study is a case study that investigates whether dynamic assessment has an effect on English reading comprehension skills and awareness of reading strategies by English as a foreign language learner. In other words, this study suggests that by combining teaching and assessment to help students with tips, it will have a positive impact on improving student reading comprehension and cognitive reading strategies. The researcher uses dynamic assessment by providing tips to improve students' reading comprehension skills and reading strategies. The researcher used dynamic assessment on six participants of the same levels from different departments by giving tips to improve the reading comprehension skills and reading strategies awareness of the students. As a source of TOEFL preparation, six TOEFL reading comprehension texts were given along with the pre-test/ post-test and each test was presented to the participants individually for six weeks, each including one reading strategy. During the mediation process, each participant was questioned how to reach the right answer, and they were asked to find the right answer by giving clues from implicit to explicit. The total scores obtained by the participants were calculated according to the number of correct answers they gave and the order in which these answers were given. The research analyzed 28 hours of data with qualitative method research technique and as a result of the analysis, the participants responded more positively to the improvement in reading comprehension with the help of a mediator. At the same time, the scores of the participants on the pretest and the posttest were compared. Moreover, a questionnaire on reading comprehension strategies was applied to the students and the participants were interviewed about their use of reading strategies. Finally, an interview question after the mediation based on the participants' opinions and thoughts on whether dynamic evaluation affected reading comprehension and cognitive reading strategy awareness was directed and the answers given were recorded. While the reading strategy used by each participant differed, each generally agreed that dynamic assessment created awareness of strategy use. According to the qualitative and quantitative findings obtained, it was determined that dynamic evaluation is an effective method for English as a foreign language learner to better understand what they read and to create cognitive reading strategy awareness. Therefore, this study has revealed the success of the dynamic evaluation method in foreign language teaching.

Anahtar Kelimeler: Dynamic Assessment, Mediation, EFL Students, Reading Comprehension Skill, Reading Strategies Awareness

Karşılaştırmalı Dilbilim Açısından Türkçe ve Rusçada Söz Dizimi

Ayşe Dağ Pestil

Yabancı Diller Yüksekokulu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
aysedag@gmail.com

Özet

Dilbilim alnında, dillerin birbirleriyle olan ilişkisini, benzer ve benzer olmayan yönlerini tespit etmeyi amaçlayan çalışmalar karşılaştırmalı dilbilimin konusudur. Karşılaştırmalı dilbilim özellikle iki dil arasında yapı farklılıklarını ve benzerliklerini sistemli bir şekilde inceleyen bir bilim dalıdır. Türkçe ve Rusça dilleri arasında yapı bakımından benzerlikler ve farklılıklar bulunmaktadır. Söz dizimi yapısında görülen benzerlik ve farklılıklar bu çalışmada incelenmiştir.

Söz dizimi, kelime veya kelime gruplarının belli kurallara göre sıralanışı anlamına gelir. Bu sıralanış düzeninde ya kelime grupları oluşur ya da cümleler meydana gelir. Karahan, söz dizimi' nin konusu için "yargısız bir anlatım birimi olan kelime grupları ile yargılı bir anlatım birimi olan cümlenin yapısı, işleyişi, görevleri ve anlam özellikleridir" tanımını yapar (Karahan, 2015). Her dilin yapısında bu kelime dizilişlerinin farklı olduğu kadar benzer yönlerinin olduğu da görülmektedir. Diller arasındaki farklılıklar öğrenmeyi zorlaştırırken, benzerliklerin ise aynı şekilde öğrenmeyi kolaylaştırdığı bilinmektedir.

Bu çalışmada cümlede söz dizimi konusu Türkçe ve Rusça dilleri arasında karşılaştırılarak incelenmiş, benzer ve benzer olmayan yönler ortaya konulmuştur. Aynı zamanda Türkçeyi yabancı dil ya da ikinci dil olarak öğrenen anadili Rusça olan bireylerin, bir üst düzey dil yeteneği olarak kabul edilen söz dizimi yapısını oluştururken ortaya koydukları bazı veriler de bu açıdan incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Söz Dizimi, Türkçe, Rusça, Karşılaştırmalı Dilbilim, Dil Öğretimi, Yabancılara Türkçe Öğretimi

Üniversite Öğrencilerinin Genel Yetenek Puanlarının Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi

Çiğdem Nilüfer Umar

Özel Öğretim Öğretmenliği Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
nildemsu@gmail.com

Özet

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin bazı demografik değişkenlere göre genel yetenek puan düzeylerinin incelemesidir. Araştırma nicel bir çalışmadır ve tarama modellerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örnekleminde farklı sınıf seviyelerinde farklı bölümlerde öğrenim görmekte olan 313 üniversite öğrencisi yer almaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ve Raven Matris Genel Yetenek Testi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Bulgulara göre öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm, sınıf, cinsiyet, yaş ve ilgi alanlarına göre genel yetenek puanlarının farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Genel Yetenek, Üniversite Öğrencisi, Yetenek Puanı

The Effects of Developments in Vocational Education on Sectoral Growth And Economic Efficiency With Exemplary Emphasis on Aquaculture Trade Between Türkiye and the European Union During the Pandemic

Ümüt YIGIT[1]* and Halit KUSKU[2]
[1]* Canakkale Onsekiz Mart University, School of Marine Technologies, Underwater Technology Program,
[2] Canakkale Onsekiz Mart University, Faculty of Marine Science and Technology, Department of Marine Technology Engineering, Canakkale - Türkiye
umutyigit@comu.edu.tr,

Abstract

The present study evaluates the value of vocational education on sectoral development that in turns may improve economic profits from production. As an emphasis, impacts of educated and well-trained personnel on production increase and economic benefits of a food sector, namely aquaculture enterprises have been analyzed. Turkish universities offering Bachelor degree in fisheries and aquaculture engineering addresses some important regulations in the education. In recent years, students are encouraged to practice in the field, participate in project activities carried out in their departments. The improvement of student internships is aimed to train qualified personnel focused on solving problem encountered in the industry. Impacts of these new regulations with updated education system and course curriculum in higher education institutions, according to the needs of the sector has been evaluated for the aquaculture enterprises. Despite the negative influence of the Covid-19 pandemic on the aquaculture sector in the European Union, economic profits of Turkish aquaculture facilities have been increased. Undoubtedly, aquaculture engineers who graduated from the university education system, which is in the process of renewal, have a great impact on this success. The fact that the need for qualified personnel in the growing aquaculture sector is constantly increasing and that the students graduated from universities are in demand, reveal the importance of this renewal process in the education system. As a reflection of well-trained personnel to the country's economy, export value of Turkish trout and salmon products continued its increase to several countries in the EU, eventhough most EU countries lowered their production during the pandemic in 2020. As the largest importer of trout and Turkish salmon among EU member states, export value from Türkiye to Germany increased from 52695.3 to 53085.7 $ US, with a share of 65.0 and 70.5% of the total from 2019 to 2020, respectively. Also, export to Romania increased in both quantity and value from 5015.9 to 5580.7 $ US, with increased share of 6.19 to 7.42 in 2019 and 2020, respectively. This was also the case for other countries such as Hungary and Spain (FAO, 2022). Findings of this study reveals that Turkish trout and salmon aquaculture showed a remarkable effort in the supply of seafood demand for the European Unition member states during the pandemic outbreak in 2020, that is closely linked to the success of well-trained and qualified aquaculture engineering graduates from the Turkish University System, with updated education curriculum, and improved internship training. In addition, the new transition to the "3+1" system (3 years lecture + 1 year field training) in 4-year undergraduate education, that will be commissioned soon, is expected to further interact opportunities in the recruitment of necessary personnel for the growing aquaculture sector in future.

Keywords: Vocational education, Sectoral development, Aquaculture education, Personnel quality, Economic profit